

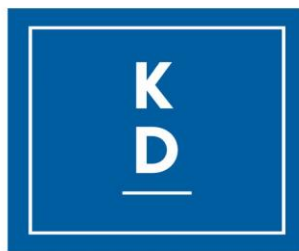
Verksamhetsplan 2018

Budget för år 2018 med inriktning för 2019 – 2020

2017-10-25

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

miljöpartiet de gröna
UPPLANDS-BRO

CENTERPARTIET

Upplands-Bro
KOMMUNEN SOM GER PLATS

Innehållsförteckning

1	Upplands-Bro idag och imorgon.....	3
1.1	Förslag till Verksamhetsplan 2018	6
1.2	Vision och övergripande mål för kommunens samtliga verksamheter.....	7
1.3	God ekonomisk hushållning	8
1.4	Planeringsförutsättningar.....	10
1.5	Styrprocessen i Upplands-Bro kommun	13
2	Ägardirektiv.....	14
2.1	Generella ägardirektiv för Upplands-Bro Kommunföretag AB med dotterbolag	14
2.2	Ägardirektiv till Upplands-Bro Kommunfastigheter AB	15
2.3	Ägardirektiv till AB Upplands-Brohus.....	16
3	Budget med ekonomisk plan.....	17
3.1	Nämndernas driftbudgetramar för 2018	17
3.2	Investeringsbudget.....	18
3.3	Exploateringsbudget	21
4	Driftbudget 2018	23
4.1	Kommunstyrelsen	23
4.2	Bygg- och miljönämnden	33
4.3	Kultur- och fritidsnämnden.....	43
4.4	Socialnämnden.....	51
	Kommunstyrelsen föreslår en oförändrad budgetram för 2018.	60
4.5	Tekniska nämnden	61
4.6	Utbildningsnämnden.....	70

1 Upplands-Bro idag och imorgon

Politisk plattform 2014-2018

De investeringar vi gör i dag skapar morgondagens samhälle. Därför är det avgörande att omställningen till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle med fler jobb och tryggad välfärd prioriteras. Det gör vi genom att satsa på välfärden under den kommande mandatperioden. Vi kommer att investera i skolor, förskolor, äldreboenden och fritidsanläggningar.

En kommun i arbete och företagande En minskad arbetslöshet är en central del i den ekonomiska politiken och grunden för välfärden. Genom att samordna våra insatser och våga tänka nytt skapar vi arbetstillfällen.

Ett nytt arbetsmarknadsutskott ger möjlighet att samarbeta mer målinriktat med arbetsmarknadsåtgärder och företagande.

Ett växande näringsliv är en avgörande förutsättning för tillväxt. Engagemanget för de näringspolitiska frågorna i kommunen ska tas tillvara och utvecklas. Samarbete är vårt främsta konkurrensmedel. Tillsammans kan vi stärka vårt varumärke Upplands-Bro, sprida information om vad vi har att erbjuda och se till att fler väljer att besöka kommunen, etablera verksamhet eller företag här eller flytta hit.

Vi lyfter skolan Utbildning är nyckeln till framtidens jobb, konkurrenskraft, ekonomisk utveckling och människors frihet att forma sina egna liv. Små barngrupper, giftfria miljöer och en hög andel ekologisk mat är exempel på satsningar som höjer kvalitén i förskolan.

Genom ett helhetsgrepp på skolan tillsammans med skolledare, personal, forskare, fackförbund, föräldrar, elever och andra berörda tas ett Skolutvecklingsprogram fram med mål och verktyg för att Upplands-Bro ska bli en av Sveriges bästa skolkommuner. Alla elever ska stimuleras att nå eller överträffa sina kunskapsmål i alla ämnen utifrån höga förväntningar och individuella möjligheter.

Barn i behov av särskilt stöd ska ges individanpassade resurser och riktade insatser ska ges till skolor med stora utmaningar. Vi lägger också en plan för att systematiskt rusta och renovera våra skollokaler.

En hållbar kommun i utveckling Vi inför ett hållbarhetsutskott för att med kraft utveckla miljö- och hållbarhetsarbetet med reella politiska styrmedel och uppföljning, som visar på resultat. Vi ska stärka vår gröna profil, vårt klimatarbete och öka dialogen med medborgarna i kommunens utveckling. Planprocessen ska utgå ifrån att Upplands-Bro ska kunna växa och ändå klara de nationella klimatmålen om lägre CO2 utsläpp och lägre energiförbrukning till år 2020.

Vi ska minska utsläpp, minska resursförbrukningen och bevara naturvärden. Mer god och giftfri mat i kommunens verksamheter och barnens miljöer ska giftsaneras. Vi välkomnar omställning till ekologiska jordbruk. Miljö och folkhälsa hör tätt ihop.

Blandad bebyggelse Fler ska kunna finna ett hem i Upplands-Bro. Vi kommer att ta greppet om bostadsfrågan genom ett samhällsutvecklingsprogram som blir vägledande för byggnation utifrån behov. Vi vill få fart på de byggplaner som ligger och ta fram nya. Bygandet ska ske med varierade upplåtelseformer men värna hyresrätten – inga utförsäljningar och minst 30 % hyresrätter i totala andelen nybyggnationer. Lägen med närhet till service, pendeltåg eller busstrafik prioriteras.

Kommunikationer Vi vill säkerställa en fungerande kollektivtrafik till, från och inom kommunen vilket bidrar till en förbättrad miljö och underlättar ett fungerande vardags- och familjeliv för föräldrar och andra. Vi kommer att fortsätta att arbeta för tätare pendeltågstrafik, 15-minuterstrafik till Bro, samt utökad och bättre anpassad busstrafik i Bro och Kungsängen.

En bättre äldreomsorg Kvalitén på våra särskilda boenden ska stärkas, hemtjänsten ska utvecklas och målet är ett större inflytande för brukare och personal.

Vi förtydligar vad äldre och närstående kan förvänta sig av kommunens äldreomsorg. Det handlar inte om vad som görs utan hur, när och på vilket sätt tjänsterna ska utföras enligt värdighetsgarantin. Höj kvaliteten på äldres mat och måltidsupplevelse genom t ex ”Bra mat i gemenskap” varje dag för alla som vill.

Aktivitetsutbudet ska utvecklas i samverkan med föreningarna och kultur- och fritid samt verksamheter inom och utom det offentliga huvudmannskapet. Vi ska stödja dem som vårdar eller stödjer en närstående genom tidiga insatser och dialog samt flexibelt, situations anpassat, individualiserat stöd utformat i dialog med den närstående.

Ett växande kultur- och fritidsutbud I vår kommun ska alla invånare ha möjlighet till en stimulerande fritid, oavsett ålder, intressen och ekonomi. Vi ska därför planera för lekplatser och utveckla fritidsmiljöer för alla åldrar och fortsätta att stödja vårt rika föreningsliv. Den kommunala kulturskolan ska vara tillgänglig och utvecklas. Kulturhuset i Kungsängen ska erbjuda utbud för alla åldrar på generösa öppettider. Detsamma gäller simhallen i Bro.

Vi gör en inventering av de hotade kulturhistoriska byggnaderna i eller i närheten av tätorterna och undersöker förutsättningarna att integrera dem i samhällsbygget. Fortsätta med det påbörjade arbetet för att göra Kvistaberg till en mötesplats och t ex möjliggöra för entreprenör att driva verksamheten. I den framtida driften måste tillgängligheten för kommuninvånarna tillgodoses. Vi utvecklar turistplanen och breddar målgrupperna. Kommuninvånare och besökare från regionen ska kunna finna ett utbud av möjligheter till återhämtning, rekreation, förkovran och nischad handel.

En kommun för alla Vi ska öka medborgarnas inflytande genom ambitiösa medborgardialoger och ge Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen. Stärka medborgardialogen i samband med större beslut bl. a genom inkluderande rådslag, aktivt involvera berörda, projekt med skolor, föreningsliv, näringsliv.

Den lokala samverkan mellan kommunen, polisen och andra aktörer ska utvecklas för att öka tryggheten i Upplands-Bro. Vi ska arbeta brett med säkerhets- och trygghetsfrågor för att skapa en säkrare och tryggare miljö för alla som bor, verkar eller vistas i kommunen

Kommunala bolag De bolag som kommunen äger ska vara en nära del av den helhet som kommunens hela verksamhetsområde omfattar. Det förutsätter ett nära samarbete i såväl kundservice som samhällsplanering och utveckling av kommunen. **Upplands-Bro Kommunföretag AB** är moderbolag och ska följa dotterbolagens uppfyllelse av ägardirektiv som fastställts av kommunfullmäktige. **AB Upplands-Brohus** ska under mandatperioden vara en aktiv part när det gäller byggandet av nya bostäder och verksamhetslokaler. Vårt mål är att bolaget ska påbörja nybyggnationen av 300 bostäder fram till 2020. **Upplands-Bro Kommunfastigheter AB**, som har till uppgift att uppföra och förvalta kommunala lokaler, såsom skolor och förskolor, ska aktivt delta i det trygghetsskapande arbetet. Bolaget ska också årligen genomföra kundnöjdhetsenkäter och vidta åtgärder för att hålla en hög nivå på kundnöjdheten.

Camilla Janson (S)

Jan Stefansson (Kd)

Sara Ridderstedt (Mp)

Lisa Edwards (C)

1.1 Förslag till Verksamhetsplan 2018

Verksamhetsplanen (VP 2018) är Kommunfullmäktiges övergripande styrdokument för att styra utvecklingen i kommunen. Verksamhetsplanen innehåller mål, resultatbudget och investeringsbudget för år 2018 med plan för år 2019 – 2020 samt taxor och avgifter. Ägardirektiv till kommunens helägda dotterbolag i kommunkoncernen Upplands-Bro Kommunföretag AB ingår också.

Budgetförslaget innebär att det budgeterade resultatet för 2018 uppgår till 2 mnkr. För planperioden 2018 – 2020 planeras att verksamheten lämnar ett överskott på 29 mnkr.

Den politiska viljeinriktningen

Valresultatet i Upplands-Bro gav det röd-gröna blocket 19 mandat, Alliansen 18 och Sverigedemokraterna fyra mandat. Därmed fick inget block egen majoritet. S, MP, KD och C beslutade därför om ett samarbete för att skapa en politisk stabil majoritet.

Detta samarbete innebär att två partier från Alliansen och två partier från röd-grönt går samman. S, Mp, C och Kd har tillsammans 21 mandat av 41 i kommunfullmäktige. Samtliga är överens om att en stabil majoritet är det bästa för att driva utvecklingen framåt i Upplands-Bro kommun.

1.2 Vision och övergripande mål för kommunens samtliga verksamheter

Vision 2035

Visionen för Upplands-Bro är ”Kommunen som ger plats”. Nyfikenhet, omtanke och liv är de kärnvärden som Upplands-Bro vilar på, både nu och i framtiden. Visionen har en målbild som berättar hur det ska vara att bo och leva i kommunen år 2035:

I Upplands-Bro känner alla sig trygga. Här ges alla möjlighet att hitta sin plats, skapa sina livs chanser och tillsammans forma framtiden. Vi vågar vara nyfikna. Vi tar initiativ, är öppna och mottagliga för nya tankar och synsätt. Vi bryr oss. Omtanken om varandra och vår närmiljö ger hållbarhet och plats för tillit.

Strategiska fokusområden

För att effektivt arbeta för förverkligandet av visionen har tre strategiska fokusområden identifierats: tillgänglig plats, mötesplats och levande plats. Fokusområdena är övergripande och tvärgående över kommunens verksamheter och åtaganden.

Tillgänglig plats definieras som en välkomnande plats som det är lätt att röra sig inom och dit det är lätt att ta sig. Mötesplats är en plats för utbyte av erfarenheter och kunskaper, där vi skapar arenor för ”oväntade” och kreativa möten. En levande plats är en plats som det är bra att bo och vistas i, där människor, djur och natur lever i en bra samklang.

Utöver dessa tre strategiska fokusområden som pekas ut i visionen så är god ekonomisk hushållning ett strategiskt fokusområde för kommunens verksamheter.

Inom varje fokusområde finns det ett antal politiskt beslutade övergripande mål.

1.2.1 Tillgänglig plats

Tillgänglig plats definieras som en välkomnande plats som det är lätt att röra sig inom och dit det är lätt att ta sig.

En kommun för alla

Vi ger Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen.

En kommun i arbete och företagande

En minskad arbetslöshet är en central och kommunövergripande fråga. Arbetsstillfällena ska skapas genom att samordna våra insatser och våga tänka nytt.

Ett växande näringsliv är en avgörande förutsättning för tillväxt. Engagemanget för de näringspolitiska frågorna i kommunen ska tas tillvara och utvecklas.

Vara en attraktiv arbetsgivare

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt samt en bra fysisk arbetsmiljö, vilket bidrar till ett gott arbetsklimat, professionellt arbete och medarbetare som trivs.

1.2.2 Mötesplats

Mötesplats är en plats för utbyte av erfarenheter och kunskaper, där vi skapar arenor för ”oväntade” och kreativa möten.

Vi lyfter skolan

Utbildning är nyckeln till framtidens jobb, konkurrenskraft, ekonomisk utveckling och människors frihet att forma sina egna liv.

Bättre äldreomsorg

Vi förtydligar vad äldre och närstående kan förvänta sig av kommunens äldreomsorg. Det handlar inte om vad som görs utan också hur, när och på vilket sätt tjänsterna ska utföras enligt värdighetsgarantin.

Ett växande kultur- och fritidsutbud

I vår kommun ska alla invånare ha möjlighet till en stimulerande fritid, oavsett ålder, intressen och ekonomi. Kommuninvånare och besökare från regionen ska kunna finna ett utbud av möjligheter till återhämtning, rekreation, förkovran och nischad handel.

1.2.3 Levande plats

En levande plats är en plats som det är bra att bo och vistas i, där människor, djur och natur lever i en bra samklang.

En kommun som växer

Vi är kommunen som ger plats. Fler ska kunna hitta ett hem i Upplands-Bro. Vi ställer om till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Upplands-Bro.

En hållbar kommun i utveckling

Vi stärker vår hållbara profil och vårt klimatarbete genom ökad dialog med medborgarna.

1.3 God ekonomisk hushållning

God ekonomi och uppföljning

Kommunen har en ekonomi i balans, varje verksamhet håller sin budget varje år. Uppföljning av ekonomi, mål och uppdrag sker i varje nämnd, utskott och bolag med relevanta metoder. Mellan nämnderna får justeringar ske av redovisningstekniska skäl under året.

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv

En översyn över socialnämnden och utbildningsnämndens verksamhet har genomförts med hjälp av externa konsulter. Det fortsatta arbetet behöver konkretiseras och nämnderna får i uppdrag att utifrån rapporten ta fram och genomföra åtgärder som säkerställer en effektiv verksamhet.

Ett metodiskt och transparent arbete som ska stärka tilltron till hur kommunens skattemedel används. Framtidens utmaningar kräver att vi säkrar välfärden och använder våra gemensamma resurser på bästa sätt.

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska samt anpassas så att de står i relation till de åtgärder som ska utföras.

Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Utöver ovanstående övergripande mål som följs upp av nämnderna finns ett antal övergripande mål och riktlinjer kopplade till god ekonomisk hushållning som följs upp på kommunnivå. Dessa är:

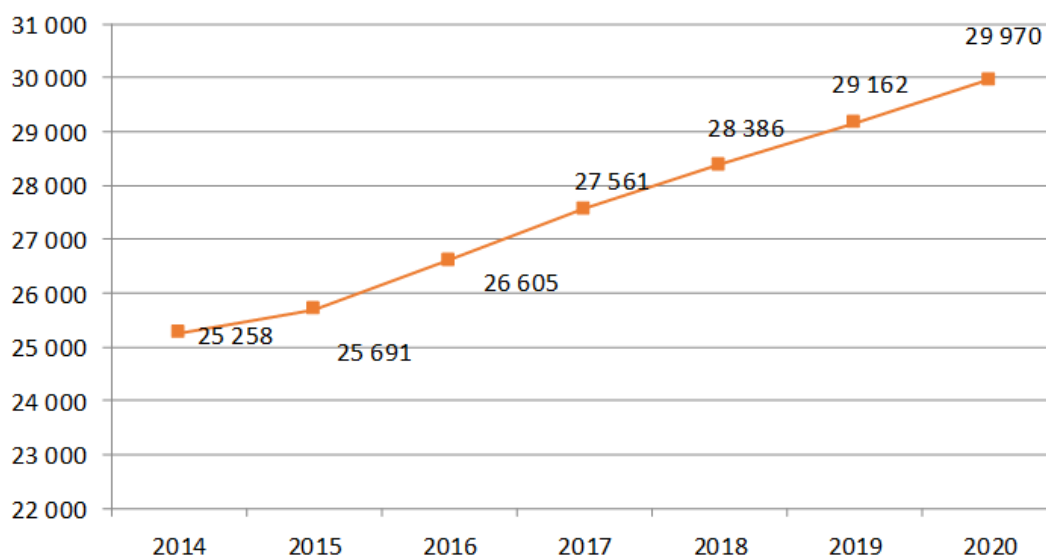
- Överskottet i Upplands-Bro ska över tiden uppgå till 2 % av verksamhetens nettokostnader. Vid överskott kan medel reserveras till kommunens resultatutjämningsreserv.
- Reserverade medel ur resultatutjämningsreserven, som kommunen tidigare avsatt, kan användas för att utjämna konsekvenserna av minskade intäkter över en konjunkturcykel. Upp till 30 % av tidigare reserverade medel kan användas under ett enskilt budgetår.
- Kommunens skattesats ska vara oförändrad.
- Kommunens ersättningsinvesteringar ska finansieras med egna medel. Endast nyinvesteringar får finansieras med lån
- Befintliga lån som kommunen har omsätts under planperioden
- Upplands-Bro ska vara en kommun som växer. Kommunen ska planera, bygga och underhålla sina anläggningar för långsiktig brukbarhet, minskad miljöbelastning, bibehållen funktion och bibehållet värde under anläggningarnas livslängd
- Målen inom nämndernas verksamhet anger vad som ska uppnås inom givna ekonomiska ramar. Verksamheterna ska hålla sin budget och drivas inom de ekonomiska ramarna som beslutats, kvalitativt, effektivt och med stor kostnadsmedvetenhet

1.4 Planeringsförutsättningar

Förväntad befolkningsutveckling

Befolkningsprognosen visar att kommunen växer till strax under 30 000 invånare 2020.

Nivån på skatter och bidrag för budgetåret beräknas på hur stor befolkningen i Upplands-Bro kommun är den 1 november 2017. Kommuninvånarregistret under oktober månad utgör underlag för bedömning av befolkningsunderlaget. Bedömningen är att det är 27 561 kommuninvånare den 1 november 2017.

Förväntad utveckling av skatter och generella bidrag

Kommunen använder sig av Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognoser för skatteunderlaget och förändringar i utjämning och statsbidrag. SKL gör en bedömning om den samhällsekonomiska utvecklingen och kommer fram till en prognos över utvecklingen för kommunsektorn. Upplands-Bro kommun justerar den prognosen med en egen prognos över befolkningen med utgångspunkt från den befolkningsprognos som tas fram i april/juni varje år med en avstämning i september/oktober. Som underlag för budgeten har SKL:s prognos den 28 september 2017 använts. Intäkterna beräknas öka med 98,9 mnkr 2018 vilket motsvarar 7,0 %.

Skatteintäkter och generella bidrag

Mnkr	2017	2018	2019	2020
Skatteintäkter	1 116,0	1 154,7	1 195,6	1 241,0
Inkomstutjämning	187,0	226,9	261,3	296,4
Kostnadsutjämning	75,1	80,6	72,8	78,9
Regleringsbidrag/-avgift	0,2	4,2	12,7	19,5
LSS-utjämning	-18,9	-15,0	-15,4	-15,9
Fastighetsavgift	39,3	44,4	44,4	44,4
Generellt statsbidrag från staten	9,2	11,0	7,0	4,0
Summa intäkter	1 407,9	1 506,8	1 578,4	1 668,3

Kostnadsutveckling

Inflationen är fortsatt på en mycket låg nivå och enligt de senaste prognoserna ser den utvecklingen ut att fortsätta. Bedömningen är att den underliggande inflationen (KPIFKS, KPI med fast ränta och skatt) ligger under 2 % fram till 2020 då den beräknas nå 2,0 %. För 2018 beräknas KPIF uppgå till 1,8 %. Kostnaden för enskilda varor och tjänster kan naturligtvis avvika markant från index.

SKL bedömer i prisindex för kommunal verksamhet att löner och priser ökar med 3 % 2018. Det motsvarar en ökning av kostnaderna med ca 39 mnkr för kommunen.

I budget 2018 tillskjuts 96,3 mnkr till nämnderna. Det motsvarar en ökning med 7,2 %.

Prognos över pensionskostnaderna

KPA:s pensionsprognos används vid bedömning för utvecklingen av pensionskostnaderna i kommunen. Den prognos som ligger till grund för budgetförslaget är framtagen i augusti 2017. Pensionskostnaderna fortsätter att öka och ökningen är markant sista året i planperioden, dvs 2020. Pensionskostnaderna ökar kraftigt då allt fler anställda har lön över 7,5 inkomstbasbelopp och därmed tjänar in förmånsbaserad pension. Att fler anställda hamnar över inkomstgränsen hör också ihop med att regeringen beslutat att inte räkna upp inkomstbasbeloppet i samma takt som tidigare. Med anledning av detta höjs PO-pålägget med 1 % inför 2018. För att hantera kostnadsökningen inför 2020 behöver PO-pålägget med största sannolikhet ökas ytterligare.

Mnkr	2017	2018	2019	2020
Pensionskostnad som regleras via PO-pålägg	52,5	57,6	55,3	66,9
Gamla utbetalningar, ÖK-SAP	25,5	25,6	25,9	26,9
Finansiell kostnad	3,3	4,3	5,6	6,4
Pensionskostnad inklusive särskild löneskatt	81,3	87,5	86,8	100,2

Investeringar och avskrivning

I investeringsbudgeten för 2018 har investeringar på totalt 55 mnkr för den skattefinansierade verksamheten budgeterats. För de avgiftsfinansierade verksamheterna utgör VA-verksamhetens investeringar 42,9 mnkr och avfallsverksamheten 2,2 mnkr. Budgeten för avskrivningarna på befintliga anläggningar under 2018 uppgår till 45 mnkr.

Finansiering och ränteutveckling

För 2018 bedöms räntenivåerna vara fortsatta låga. Borgensavgift på 0,35 % uttas av AB Upplands-Brohus och Upplands-Bro Kommunfastigheter AB för lån med kommunal borgen som säkerhet.

Kommunen har en god likviditet. Det har inneburit att nya lån om 20 mnkr som budgeterades redan 2014 inte har behövt verkställas. Befintliga lån omsätts under 2018 och i takt med att investeringar färdigställs kvarstår behovet av tidigare beslutad upplåning på 20 mnkr för 2018. Det innebär att lånen totalt uppgår till 95 mnkr.

Räntekostnaderna för kommunens lån och pensionsskuld bedöms understiga de finansiella intäkter kommunen får in i form av borgensavgifter och ränteintäkter med 0,5 mnkr. Därutöver får kommunen utdelning från Kommuninvest på 2,3 mnkr.

Sammantaget budgeteras ett positivt finansnetto på 2,8 mnkr för 2018. För kommande år beräknas finansnettot till noll, beroende på ökade finansiella kostnader för pensionsskulden.

Resultatutjämningsreserv

Kommuner kan reservera medel till en resultatutjämningsreserv inom ramen för balanskravsutredningen och eget kapital. Reservering till resultatutjämningsreserv får göras för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar (enligt lagen om kommunal redovisning) som överstiger 1 % av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunal ekonomisk utjämning eller 2 % av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning om kommunen eller landstinget har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser.

Upplands-Bro kommun har ett positivt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelserna.

Sociala investeringsfond

Avsikten med Upplands-Bro kommuns sociala investeringar är att arbeta förebyggande i ett tidigt skede för att alla medborgare varaktigt och långsiktigt ska kunna leva goda liv. Som ett komplement till den ordinarie verksamheten ska investeringarna främja trygghet, lärande och hälsa för att förebygga risken för arbetslöshet och utanförskap bland kommuninvånarna.

I balanskravsutredning finns möjlighet att öronmärka en del av ett överskott i ett bokslut till sociala satsningar. Avsättningen för sociala investeringar görs inom ramen för balanskravs-utredningen och genom att i eget kapital reservera ett avsatt belopp. Medlen hanteras enligt den utformade riktlinjen för den sociala investeringsfonden. Avsättning till fonden har gjorts 2013 med 10 mnkr och 2016 med ytterligare 10 mnkr. Fonden beräknas uppgå till 11,7 mnkr vid årsskiftet 2017.

En avstämning av förbrukningen av sociala investeringsfonden görs i delårs- och helårsbokslutet.

Balanskravsutredningen

Upplands-Bro kommun har reserverat medel inom ramen för balanskravsutredningen. 73,7 mnkr finns reserverade i resultatutjämningsreserven, RUR.

Upplands-Bro kommun följer SKL:s vägledning över hur man avgör om RUR får disponeras. Den utgår från att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet.

Med SKL:s nuvarande prognos är det möjligt att använda RUR 2019-2020. RUR får därutöver användas för att täcka ett negativt balanskravsresultat om det skulle uppstå.

Balanskravet i Kommunallagens 8:e kapitel, Tkr	2017*)	2016	2015	2014	2013
Årets resultat enligt resultaträkningen	26 306	33 534	2 971	-1 947	32 499
Avgår realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar		-614	-2 024	-3 209	-875
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	26 306	32 921	947	-5 156	31 624
Avgår reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)					-10 806
Användning av medel från resultatutjämningsreserv (RUR)				5 156	
Insättning till social investeringsfond		-10 000			-10 000
Uttag från social investeringsfond	3 642	2 637	2 043		
Årets balanskravsresultat	29 948	25 558	2 990	0	10 818
Ackumulerad resultatutjämningsreserv	73 690	73 690	73 690	73 690	78 846
Ackumulerad social investeringsfond	11 678	15 320	7 957	10 000	10 000

*) Resultat för 2017 är helårsprognos per augusti.

Budgetdirektiv till nämnderna

Budgetdirektivet antogs av Kommunstyrelsen den 31 maj 2017 § 53. Med budgetdirektivet som grund påbörjas nämndernas och bolagens verksamhetsplanering. I direktiven har varje nämnd erhållit en preliminär budgettram. Nämnden har i sitt budgetförslag bedömt storleken på allmän uppräknings, volymförändringar, satsningar och nämndens effektiviseringsmöjligheter samt omfördelningar inom budgetramen.

1.5 Styrprocessen i Upplands-Bro kommun

Den ekonomiska styrningen utgår från den budgettram som tilldelas varje nämnd och kontor. Med målstyrning får varje styrelse/nämnd disponera tilldelade resurser inom olika verksamheter. Nämndernas internbudgetar ska vara fastställda senast i februari 2018.

Uppföljning av budget 2018 sker enligt styrprocessen:

Uppföljning	Behandling i Kommunstyrelsen / Kommunfullmäktige	Omfattning
Tertialbokslut 1 för perioden januari – april 2018	Kommunstyrelsen 30 maj Kommunfullmäktige 13 juni	Ekonomisk uppföljning av drift- och investeringsverksamheten i nämnder och koncernbolag samt helårsprognos
Tertialbokslut 2 för perioden januari – augusti 2018	Kommunstyrelsen 7 november Kommunfullmäktige 21 november	Ekonomisk uppföljning av drift- och investeringsverksamheten i nämnder och koncernredovisning, helårsprognos samt uppföljning av mål
Årsbokslut 2018	Enligt senare fastställd tidplan	Ekonomisk uppföljning av drift- och investeringsverksamheten i nämnder och koncernredovisning, samt uppföljning av mål, miljö- och personalbokslut

Kommunledningskontoret får i uppdrag att utforma tidplan och anvisningar för uppföljningen vid tertial- och årsboksluten.

2 Ägardirektiv

2.1 Generella ägardirektiv för Upplands-Bro Kommunföretag AB med dotterbolag

Upplands-Bro Kommunföretag AB och dess dotterbolag, nedan kallad bolagen, är organ för kommunens verksamhet och således underordnade Upplands-Bro Kommun. Kommunens verksamheter, som bedrivs i bolagsform, utgör en del av den totala kommunala verksamheten. Bolagen ska med sina verksamheter bidra med att utveckla Upplands-Bro kommun till en attraktiv boende- och verksamhets ort.

Bolagens verksamhet ska grundas på affärsmässighet, långsiktig ekonomisk planering och styrka.

Bolagen ska samverka med kommunen enligt bolagspolicy och grundläggande ägardirektiv. Kommunens arkivreglemente och reglemente för intern kontroll ska följas av bolagen. Bolagen förbinder sig också att fullgöra övriga uppgifter och skyldigheter som överlämnas till bolaget av kommunen. Om någon av parterna påkallar det, ska särskilt avtal träffas om villkoren för sådana uppdrag.

Finansiella krav på bolagen Bolagens verksamhet ska bedrivas på de grunder som anges i bolagsordningen för respektive bolag, under iakttagande av det kommunala ändamålet med verksamheten. Bolagen ska drivas på ett sätt som vårdar insatt kapital och ger skälig avkastning enligt respektive bolags ägardirektiv med hänsyn till de risker som verksamheten innebär.

Bolagen ska fastställa en budget för 2019. Upplands-Bro Kommunfastigheter AB ska delge Kommunstyrelsen en preliminär budget för 2018 senast i september månad 2018. AB Upplands-Brohus ska leverera preliminära siffror på borgensavgift, koncernbidrag samt preliminära hyror för 2019 avseende de ytor kommunen hyr av bolaget (lokaler, lägenheter och parkeringsplatser) senast i september månad 2018.

Bolagen ska i årsredovisningen, utöver vad som anges i aktiebolagslagen, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det kommunala syftet med densamma. Tidplanen för upprättande av bolagens årsredovisningar och delårsbokslut ska samordnas med kommunens tidsplan.

Samordnad revision Kommunens revisorer granskar hur Kommunstyrelsen fullgör sina ålägganden såvitt avser de kommunala bolagen. Kommunens revision ska vara samordnad med företagens. Det innebär att två av kommunens revisorer också ska väljas till lekmannarevisorer i bolagen.

Miljöhänsyn Kommunens bolag ska vara med och skapa ett långsiktigt hållbart samhälle. Bolagens personal ska ha kunskap och hög medvetenhet om god miljö. Kommunens miljömål ska implementeras i samtliga bolag som därutöver kan lägga till egna och specifika miljömål för respektive bolag.

Social hållbarhet Kommunens bolag ska vara med och skapa ett socialt hållbart samhälle. Bolagens personal ska ha kunskap och hög medvetenhet om hur social oro och otrygghet förebyggs och hur bolaget kan vara med och öka innanförskapet i våra områden.

En av kommunens viktigaste uppgifter är att bidra till att dess invånare känner sig trygga i sin vardag. Behovet av trygghet tas på allvar. Vi prioriterar det redan pågående trygghetsarbetet med ytterligare satsningar t ex genom att förbättra belysning och ta bort sly och växtlighet som skapar otrygghet i form av mörker och skymda områden.

Vidare kommer vi att vara en aktiv part i det arbete som polisen påbörjat med fler kameror i utsatta områden samt arbete med relationsskapande åtgärder och trygghetsskapande åtgärder på gator och torg. Vi vill också stärka bevakningen i utsatta områden vid lämpliga tider på dygnet. Åtgärderna är ett samspel mellan polisen, kommunen, de kommunala bolagen och externa aktörer för en ökad social hållbarhet.

Inhämtande av Kommunfullmäktiges ställningstagande Innan beslut fattas eller åtgärder vidtas i bolagen som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska Kommunfullmäktige beredas möjlighet att ta ställning. Detta gäller bland annat följande:

- Ändring av bolagsordning
- Ändring av aktiekapital
- Fusion av företag
- Förvärv eller bildande av dotterbolag
- Försäljning eller likvidation av dotterbolag
- Köp eller försäljning av fast egendom och nyproduktion av bostäder och lokaler, för högre belopp än 25 mnkr per år eller högre än 5 mnkr per objekt.
- Sammanhållna renoveringsobjekt

2.2 Ägardirektiv till Upplands-Bro Kommunfastigheter AB

Upplands-Bro Kommunfastigheter AB ska:

- ha en avkastning på 3,7 % på eget kapital.
- lämna koncernbidrag i den omfattning som resultatet tillåter.
- betala en marknadsmässig borgensavgift för de externa lån med kommunal borgen som säkerhet som Upplands-Bro Kommunfastigheter har. Borgensavgift utgår på den lånevolym som bolaget har vid ingången av 2018 samt nya lån som bolaget tecknar under året och uppgår till 0,35 %.
- för lån som Upplands-Bro kommun för närvarande vidareförmedlat till Upplands-Bro Kommunfastigheter ska bolaget betala ränta enligt kreditvillkoren.
- öka kundnöjdheten som ska undersökas regelbundet.
- arbeta aktivt med trygghetsskapande åtgärder för att förebygga social oro och utanförskap i samverkan med övriga aktörer.
- schablondelen i gällande hyressättningsmodell får uppräknas med 2 % inför 2019.

2.3 Ägardirektiv till AB Upplands-Brohus

AB Upplands-Brohus ska:

- bedriva verksamheten enligt affärsmässiga principer. Det innebär att marknadsmässigt avkastningskrav ställs på Upplands-Brohus. Bolaget ska ha en direktavkastning på minst 2,7 % på fastigheternas marknadsvärde.
- genom lönsamhet i den dagliga driften och affärsmässiga beslut kring förvärv, nybyggnation och försäljning av fastigheter upprätthålla en synlig soliditet på 20 % år 2020.
- ha en avkastning som ger möjlighet att årligen lämna ett koncernbidrag som motsvarar en avkastning på insatt kapital, före skatt, med den genomsnittliga statslåneräntan under föregående räkenskapsår med tillägg av en procent.
- betala en marknadsmässig borgensavgift för de externa lån med kommunal borgen som säkerhet som Upplands-Brohus har. Borgensavgift utgår på den lånevolym som bolaget har vid ingången av 2018 samt nya lån som bolaget tecknar under året och uppgår till 0,35 %.
- delta aktivt i förverkligandet av bostadsförsörjningsprogrammet.
- under perioden 2017 - 2020 påbörja nybyggnation av minst 300 lägenheter.
- arbeta aktivt med trygghetsskapande åtgärder för att förebygga social oro och utanförskap i samverkan med övriga aktörer.
- erbjuda lägenheter för bostadssociala behov enligt överenskommelse i markanvisnings- eller exploateringsavtal.
- medverka vid anskaffning av bostad vid rekrytering till bristyrken.
- öka kundnöjdheten som ska undersökas regelbundet.
- aktivt medverka i arbetet att utveckla våra tätorter med fokus på Bro centrum och Kungsängens centrum och vara öppen för lokalförvärv i stråket mellan Bro centrum och järnvägsstationen.

3 Budget med ekonomisk plan

Kommunallagens balanskravsresultat för 2018 visar ett resultat på 2 mnkr. Resultaten för planperioden baseras på kommunens befolkningsprognos. För planperioden som helhet är kommunens budget i balans. Den allmänna kostnads- och prisuppräknings för 2018 har beräknats till 2 %. Behovet av kostnads- och prisuppräkning samt volymtillskott bedöms inför varje budgetår.

mnkr	2017	2018	2019	2020
Nämndernas budgetramar	1 227,7	1 340,7	1 437,0	1 488,5
Ramtillskott	113,0	96,3	51,5	78,9
Sociala investeringsfonden projektmedel	0,0			
Ny budgetram för nämndverksamheten	1 340,7	1 437,0	1 488,5	1 567,4
Avskrivningar skattefinansierad verksamhet, nämndramtillägg	41,0	45,0	51,0	55,0
Pensionskostnader, ej reglerat i PO-pålägg	25,1	25,6	25,9	26,9
Summa verksamhetskostnad	1 406,8	1 507,6	1 565,4	1 649,3
Skatteintäkter	1 116,0	1 154,7	1 195,6	1 241,0
Inkomstutjämning	187,0	226,9	261,3	296,4
Kostnadsutjämning	75,1	80,6	72,8	78,9
Regleringsbidrag	0,2	4,2	12,7	19,5
LSS-utjämning	-18,9	-15,0	-15,4	-15,9
Välfärdsmiljarderna	9,2	11,0	6,0	0,0
Fastighetsavgift	39,3	44,4	44,4	44,4
Summa skatteintäkter och bidrag	1 407,9	1 506,8	1 577,4	1 664,3
Finansnetto	2,0	2,8	0,0	0,0
Summa finansiering	1 409,9	1 509,6	1 577,4	1 664,3
ÅRETS RESULTAT	3,1	2,0	12,0	15,0

3.1 Nämndernas driftbudgetramar för 2018

Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnderna enligt kommunens beslutade styrprocess. De olika nämndernas tillskott specificeras i respektive nämnds budget/verksamhetsplan. Mellan nämnderna får justeringar av budgetramarna ske av redovisningstekniska skäl under året.

I regeringens budgetproposition hänvisas i vissa fall till riktade statsbidrag för olika ändamål som kommunerna tillförts i anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Dessa medel ingår i respektive nämnds/verksamhets budgetram.

Revisorernas budget anslås direkt av Kommunfullmäktige utan beredning av Kommunstyrelsen. Revisorerna har begärt en budgetram på 1 142 tkr för 2018, vilket tagits hänsyn till i förslaget.

Nämnderna tillskjuts totalt 96,3 mnkr i ytterligare budgetmedel för 2018. Det motsvarar en ökning med 7,2 %.

Totalt uppgår budgetramarna för nämndverksamheterna till 1 480,9 mnkr för 2018 inklusive revisionen men exklusive budget för sociala investeringsfonden. För 2018 har avskrivningarna lagts till respektive nämnds ram. Avskrivningarna har tidigare varit budgeterade centralt, och sedan fördelats ut på nämnderna efter utfall. Genom att lägga avskrivningarna till budgetramen underlättas uppföljningen. I budgetförslaget har budgetram för överflyttning av fritidsgårdsverksamheterna gjorts från Utbildningsnämnden till Kultur- och fritidsnämnden.

Nämndernas ramar, sammanställning för 2018, Tkr	Budgetram 2017	Ram-tillskott	Ramjustering avskrivningar	Ramjustering fritidsgårdar	Total ramjustering	Budgetram 2018
Revision	1 120	22			22	1 142
Kommunstyrelsen	163 984	11 160	8 550		19 710	183 694
Tekniska nämnden	33 049	3 670	13 700		17 370	50 419
Bygg- och miljönämnd	5 106	102	220		322	5 428
Utbildningsnämnd	704 724	46 100	8 330	-5 690	48 740	753 464
Kultur-och fritidsnämnd	59 368	1 690	12 700	5 690	20 080	79 448
Socialnämnd	352 757	33 560	1 500		35 060	387 817
Ekonomiskt bistånd	20 620	0			0	20 620
SUMMA	1 340 728	96 304	45 000	0	141 304	1 482 032*

*Budgetram exkl avskrivningar 1 437 032 tkr.

3.2 Investeringsbudget

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Kommunstyrelsen	6 000	20 300	12 300
Bygg- och miljönämnden	2 000	700	700
Kultur- och fritidsnämnden	8 000		
Socialnämnden	3 500	1 050	1 050
Tekniska nämnden	27 000	180 500	62 500
Utbildningsnämnden	8 500	21 500	16 500
Summa	55 000	224 050	93 050
Avgiftsfinansierade verksamheterna			
Avfallsverksamheten	42 900	32 400	32 100
VA-verksamheten	2 150	5 000	
Summa	45 050	50 000	32 100

Kommunfullmäktige fastställer den övergripande investeringsramen och sedan fördelar respektive nämnd investeringsramen inom sig. Nedan följer översiktliga kommentarer över vad nämnderna avser att använda investeringsramen till 2018.

Kommunstyrelsen

IT-utbyggnad

Investeringsmedel för utbyggnad och reinvestering i befintlig IT-anläggning bör avsättas årligen. Behovet kommer av ökade verksamhetsbehov på grund av fler och större verksamheter och nya krav på tekniska lösningar. För att möta verksamheternas behov behöver kommunens IT-infrastruktur utvecklas i samma takt. I investeringsmedlen ingår även behovet av systemstöd för vikariepool.

Projekt Furuhällshuset Under 2016 har nuvarande kommunhus inventerats och behov av förändringar har analyserats. Under hösten 2017 kommer ett förslag till fortsatt projekt att presenteras och beslutsunderlag tas fram. Projektet kommer att innebära investeringskostnader i inventarier och utrustning samt driftkostnadsbehov i form av projektledning och en höjd hyra från Upplands-Bro Kommunfastigheter AB.

Lås-/passagesystem

Det finns behov av en översyn av lösningar för gemensamma lås- och passagesystem i kommunens verksamhetslokaler. Med ett gemensamt lås-/passagesystem kan detta kopplas till bokningssystemet för att optimera uthyrningen av kommunens lokaler. Under 2018 planeras en förstudie och de följande åren sker ett successivt genomförande.

Vägrenoveringar och åtgärder enligt Vattendirektivet

Bygg- och miljönämnden

Under 2015 påbörjades en översyn av ärendehanteringssystemet inom Miljö- och livsmedelsenheten och ett nytt ärendehanteringssystem är utvecklat. Den pågående utvecklingen mot papperslös handläggning och e-arkiv ställer krav på att ärendehanteringssystemen byggs ut med moduler som kan hantera detta. Dessa moduler utgör investeringar.

Kultur- och fritidsnämnden

För nämnden avsätts en investeringsram för att färdigställa Råbyparken samt investeringar för att höja standarden vid Kungsängens IP. Instrument till Kulturskolan och annonsmöjligheter för föreningar och kultur- och fritidsverksamhet.

Socialnämnden

Investeringsbeloppet avser upprustning/ersättning/inköp av utemöbler, möbler äldreomsorg, inredning socialpsykiatri och LSS, el-cyklar.

Tekniska nämnden

Trygghetsskapande åtgärder som tex: Trafik och- tillgänglighetsprogrammet, fortsatt byte till LED-belysning, asfaltbeläggning med prioritering av gång- och cykelvägar, Påbörjan av utveckling av kommunens ytor vid Bro centrum, bullerdämpande åtgärder vid kommunala vägar, fler parkeringar, fler papperskorgar där det behövs, komplettering av bänkar. Vi färdigställer lekplatsen vid Kungsängens IP, m.m.

Utbildningsnämnden

Investeringsram för upprustning, inköp maskiner, fordon, inventarier, verksamhetsanpassning, utrustning mm

Förskolor och skolor behöver investera i nya larm och andra trygghetsförebyggande åtgärder.

Utrustning och inventarier i samband med ombyggnationer och anpassningar hos förskolor och skolor, samt för modernisering av lärmiljön i förskolor och skolor.

Utomhusmiljön hos kommunens förskolor och skolor rustas upp successivt. Framförallt gäller det skolornas tillhörande grusytor som idag är oanvändbara för t ex bollspel.

Implementering av mer modern teknik och IKT-verktyg i våra förskolor och skolor.

Förskolor och skolor behöver investera i nya larm och andra trygghetsförebyggande åtgärder.

Köken i förskolor och skolor byggs successivt om från mottagningskök till tillagningskök. Avser inventarier och utrustning.

Avgiftsfinansierade verksamheterna

Avfallsverksamheten

Investeringsbeloppet avser utveckling av kretsloppscentralerna inom kommunen.

VA-verksamheten

Ledningar och serviser

För renovering av ledningar och nya serviser.

LPS-pumpar och diverse åtgärder pumpstationer

Förnyelse och åtgärder i kommunens pumpstationer för spillvatten.

Tillskottsvatten (exempelvis inläckage)

Analys och åtgärder för att minska mängden tillskottsvatten till spillvattenledningar. Under 2018 samlas statistik in och åtgärder på ledningsnätet påbörjas 2019.

Utbyggnad Ådö

Planering och projektering av VA.

Diverse maskiner

Maskinparken uppgraderas löpande så att utrustningen är modern och säker.

Dagvattendammar

För åtgärder och utveckling för att rena dagvatten.

Utökat VA-verksamhetsområde

Genomföra förstudie och projektering inför kommande utökningar av kommunens VA-verksamhetsområde.

3.3 Exploateringsbudget

Exploaterings-/genomförandeprojekt avser projekt där detaljplanen vunnit laga kraft och utbyggnad eller genomförande pågår. Exploateringsbudgeten ger ett positivt kassaflöde på 41,3 mnkr, vilket således stärker likviditeten.

Exploaterings-/genomförandeprojekt	Utgifter (Tkr)	Inkomster (Tkr)
Blomman	3 361	1 491
Ringvägen	21 000	71 000
Östra Jursta	130	60
Rosenängarna / Kockbacka	8 500	
Brunna verksamhetsområde, NCC	12	
Örnäs 1:9, Kilenkrysset	12	
Gamla brandstationen i Bro	6 540	6 500
Norrboda Brunna handels- och verksamhetsområde	29 620	29 650
Kungsängens Tibble 1:471 och 1:338 (Norrboda)	12	
Önsta 2:11 m.fl. (Hästsportanläggning)	900	900
Äldreboende Lillsjö badväg	11 465	11 490
Råby skog	800	2 600
Total	82 352	123 691

Blomman

Detaljplanen antogs av Kommunstyrelsen 30 augusti 2017. Utbyggnad påbörjas under 2017/2018.

Utgifterna avser projektering, utbyggnad av allmänna anläggningar, bygglednings, besiktning samt fastighetsförrättningskostnader. Inkomsterna avser ersättning för utbyggnad av allmänna anläggningar, försäljning av mark samt fastighetsförrättningskostnader.

Ringvägen

Detaljplanen för Kungsängens Kyrkby 2:1 m.fl. (Ringvägen) del 2 har vunnit laga kraft under 2017 i sin helhet och syftet med detta projekt är förstärka stadskänslan i centrala Kungsängen. Kostnaderna avser entreprenadkostnad för utbyggnad av infrastruktur och inkomster baseras på markförsäljningar med påslag för utbyggnad av infrastruktur.

Östra Jursta

Detaljplanen för Östra Jursta vann laga kraft sommaren 2014 och i huvudsak färdigbyggd och besiktigad. Utbyggnad av området pågår och förväntas vara klar under 2018. Utgifterna avser personalkostnad under genomförande 2018.

Rosenängarna/Kockbacka

Utbyggnaden av Kockbacka pågår. Totalt planeras för ca 400 bostäder i området. Utgifterna 2018 avser i huvudsak personalkostnader och entreprenadkostnader för finplanering inom delar av planområdet.

Brunna verksamhetsområde (NCC)

Detaljplan för Viby 19:1 m.fl. vann laga kraft under våren 2013. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra nya verksamheter genom utökning av Brunna industriområde på fastigheten Viby 19:1, mellan Effektivvägen och E18. Verksamheternas inriktning ska i första hand vara mot lager och logistik, men även icke störande småindustri, sällanköpshandel och kontor tillåts.

Utgifterna avser personalkostnader samt kostnader för kontroll och granskning av utbyggnaden av området. Inkomsterna avser ersättning för extern bygglidare.

Örnäs 1:9, Kilenkrysset

Utgifterna avser personalkostnader samt kostnader för kontroll och granskning av utbyggnaden av området. Inkomsterna avser ersättning för extern bygglidare.

Gamla Brandstationen i Bro

I närheten av järnvägsstationen i Bro byggs ett flerbostadshus med mindre lägenheter, en boendeparkering och allmänna anläggningar. Utbyggnaden startade 2017 och är beräkna att vara klar vid årsskiftet 2018/2019.

Utgifterna 2018 avser, projektering och entreprenadarbete och inkomster avser ersättningar för nedlagt arbete

Norrboda-Brunna handels- och verksamhetsområde

Detaljplanen för Kungsängens-Tibble 1:331 m.fl. (Norrboda-Brunna verksamhetsområde) vann laga kraft i mars 2015. Under år 2018 kommer utbyggnad av allmänna anläggningar att fortsätta.

Inkomsterna avser markförsäljning (uppskattat pris på den sista tomten av kommunens 3 industritomter norr om E18) samt exploateringsbidrag från övriga fastigheter.

Utgifter avser personalkostnader, projektering av allmänna anläggningar, investeringskostnad samt kostnader för kontroll och granskning av utbyggnaden av området.

Kungsängen Tibble 1:471 och 1:338 Norrboda

Detaljplanen antogs under hösten 2011 och omfattar ca 165 friliggande enbostadshus och ca 32 lägenheter i två flerbostadshus. Tilläggsavtal till exploateringsavtal har tecknats. Utbyggnad av området kommer att fortsätta under hela året 2018 och allmänna anläggningar ta successivt över av kommunen.

Önsta 2:11, Hästsportanläggning (Galoppen)

Detaljplanen antogs och vann laga kraft våren 2014. Utgifter 2018 avser personalkostnader och administrativa kostnader kopplade till detaljplanens slutgiltiga genomförande.

Äldreboende Lillsjö badväg

Detaljplanen antogs och vann laga kraft under 2017. Utgifter avser arbete med detaljplan och inkomster avser ersättningar för nedlagt arbete.

Råby Skog

Utbyggnad av gata och markförsäljning. Utgifter avser arbete med projektering, investering mm och inkomster avser ersättningar för mark samt nedlagt arbete.

4 Driftbudget 2018

4.1 Kommunstyrelsen

4.1.1 Verksamhetsåret 2018

Trygg och säker kommun i tillväxt

Upplands-Bro är *Kommunen som ger plats*. Kommunens läge i en stark tillväxtregion ger förutsättningar för en fortsatt stark positiv tillväxt. Vi är en av landets mest expansiva kommuner. Det ställer krav på utveckling och tillväxt av kommunens verksamheter, kommunal service, infrastruktur, nya arbetstillfällen med mera. Kommunstyrelsen ansvarar för en långsiktig stadsplanering, att ge leverans av hög kvalitet och stöd till övriga verksamheter, främja arbete och sysselsättning samt ge en fördjupad service på alla områden.

För att på så framgångsrikt sätt som möjligt nå resultat, är det av vikt att ha ett samlat grepp kring området trygghet och säkerhet. Kommunen har flera roller inom området trygghet och säkerhet. De nationella uppdragen till kommunerna är många där detaljerings- och frihetsgrader varierar. Förändringar i polisens och räddningstjänstens organisationer och arbetsätt ställer höga krav på kommunen. För att möta dessa i många fall ökade krav behöver kommunen fortsätta förstärka trygghetsarbetet och utveckla den lokala samverkan mellan kommunen, polisen och andra aktörer. Syftet är att arbeta brett med säkerhets- och trygghetsfrågor för att skapa en säkrare och tryggare miljö för alla som bor, verkar eller vistas i vår kommun.

Integration och mottagning av nyanlända är en utmaning och möjlighet för kommunen. Integrationsarbetet handlar om att stötta individerna i deras etablering och integration så att de blir inkluderade och delaktiga i samhället. Nyckeln till en lyckad integration handlar om tillgång till språket, arbete, utbildning och kontakter i civilsamhället.

Det finns ett fortsatt stort intresse hos exploitörer att etablera sig i kommunen. Det innebär också en utmaning i att kunna säkerställa mark för de olika kommunala behov som finns inom förskola, skola, kultur- och fritid samt social omsorg och äldreboende. Sammantaget betyder det att våra verksamheter behöver prioritera och utveckla sitt arbete med att:

- planera för och prioritera en utveckling som är både socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar
- ta fram nya detaljplanlagda områden för kommunens behov av både bostäder, skolor, kultur- och fritidsaktiviteter och nya verksamheter
- tidigt kunna planera för det framtida kommunala åtagandet avseende drift och underhåll av allmänna anläggningar och tillkommande skötselzoner
- både behålla och rekrytera ny kompetens till organisationen.

Under 2018 (och 2019) förväntas flera projekt att gå in i ett genomförandeskede, exempelvis Ringvägen, Trädgårdsstaden i Bro samt Tegelhagen. Dessa projekt är omfattande och förutsätter investeringar i bland annat skola/förskola, gata, park och VA. Kommunen kommer att ta ett betydande ansvar i leda arbetet med utbyggande av dessa allmänna anläggningar och verksamheter. Detta ställer i sin tur krav på förmågan att etablera både ett projektorienterat arbetsätt, projektorganisation samt att rekrytera resurser och rätt kompetens. För Samhällsbyggnadskontoret är en fortsatt förstärkning av byggkedjan av största vikt och betydelse att förhålla sig till.

Under 2018 kommer vi därför att jobba med att vidareutveckla hur vi arbetar i stadsbyggnadsprocessen och att fortsätta utveckla och stärka byggkedjan. Det gör vi genom:

- fortsätta rekryteringar för att stärka kommande genomförandeprojekt
- att vidareutveckla vårt arbete med ett projektorienterat arbetssätt utifrån kommunens gemensamma projektmodell
- att vidareutveckla kommunikation och arbete med medborgardialoger
- att ta fram en markstrategi som en del i kommunens samhällsutvecklingsprogram samt
- att ta fram en strategi för underhåll och utveckling av kommunens bestånd av kulturhistoriska och övriga byggnader

Inom den översiktliga och strategiska planeringen ligger fokus främst på:

- aktualitetsprövningen av ÖP 2010
- påbörja arbetet med fördjupad översiktsplan (FÖP) för Bro
- genomföra arbetet med fördjupad översiktsplan (FÖP) för Kungsängen
- aktiviteter utifrån antagna riktlinjer för kommunens bostadsförsörjning
- fortsätta genomförandeåtgärder inom naturreservatet Lillsjön-Örnässjön

Därutöver fortsätter utvecklingen av kommunens arbetssätt för rullande översiktsplanering. Andra angelägna projekt är Förstudie Öster om Kockbacka och utvecklingsprogram för Gröna Dalen.

4.1.2 Ansvarsområde och organisation

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens och kommunkoncernens verksamhet och ekonomi så att Kommunfullmäktiges mål uppnås. Kommunstyrelsen ansvarar för marknadsförings- och näringslivsinsatser, räddningstjänst, arbetsmarknadsfrågor, vuxenutbildning, personal- och arbetsgivarfrågor, ekonomi- och finansieringsfrågor, överförmyndarverksamheten, samhällsbyggnadsfrågor, miljöstrategisk verksamhet, fysisk planering och arbetet med kommunens översiktsplan, detaljplan och områdesbestämmelser samt plangenomförande och regionplanering samt mark- och exploateringsverksamheten och uppgifter enligt lagen om skydd mot olyckor.

Kommunstyrelsens budgetområden omfattar verksamheter under Kommunledningskontoret och Samhällsbyggnadskontoret. I nuvarande organisation är decentraliserat arbetssätt en ledstjärna inom de flesta områden. Den centraliserade stabsorganisationen innebär i huvudsak ingen förändring i detta synsätt som utgår från att ge utrymme för att kunna utveckla arbetsområden och medarbetarnas kompetens. Syftet är att centrala stabsfunktioner ska minska sårbarheten genom att få spetskompetens inom olika områden och att utveckla ett gemensamt arbetssätt samt göra servicen och tjänsterna kvalitetssäkrade, attraktiva och utvecklande.

4.1.3 Vision och mål

4.1.3.1 Tillgänglig plats

En kommun för alla

Beskrivning

Vi ger Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen.

Nämndmål:

Väl fungerande infrastruktur till, från och inom kommunen

Beskrivning

Upplands-Bro arbetar för att erbjuda goda möjligheter till arbetspendling inom kommunen och till och från andra delar av Mälardalsregionen. Väl fungerande kommunikationer är viktigt för kommunens attraktivitet och tillväxt. Vi samarbetar med regionala och nationella aktörer för att påverka utvecklingen i kommunen. Det gäller också bredbandsutbyggnad och annan infrastruktur.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	Post- och telestyrelsens genomför årligen en bredbandskartläggning där andelen hushåll med minst 100 Mbit/s i bredband mäts.	84%

Nämndmål:

Medborgardelaktighet ska vara en naturlig del av beslutsprocessen

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Medborgardialogprojekt som genomförts eller initierats under året	Redogör för genomförda medborgardialogsprojekt under året.	
Delaktighetsindex, Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK)	Indexet baseras på 18 frågor om möjligheterna till medborgardelaktighet i kommunen	

Nämndmål:

Kommunen ska vara trygg och säker

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Nöjd Region Index - Trygghet, Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK)	Medborgarbedömning hur tryggt det är i kommunen skala 1 - 100	

Nämndmål:

Information från kommunen ska vara lättillgänglig och anpassad efter medborgarnas behov

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Kundnöjdhet		
Webbinformation % av maxpoäng, Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK)	Indexet baseras på en extern mätning inom 12 områden där medelvärdet är indexet	

Nämndmål:

Den dagliga verksamheten ska utvecklas för att tillgodose samtliga deltagares behov

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Deltagarna ska vara nöjda med sin sysselsättning		

En kommun i arbete och företagande

Beskrivning

En minskad arbetslöshet är en central och kommunövergripande fråga. Arbetstillfällena ska skapas genom att samordna våra insatser och våga tänka nytt.

Ett växande näringsliv är en avgörande förutsättning för tillväxt. Engagemanget för de näringspolitiska frågorna i kommunen ska tas tillvara och utvecklas.

Nämndmål:

Utveckla och stärk det lokala företagsklimatet

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Svenskt Näringslivs kommunranking	Svenskt Näringsliv mäter och rankar årligen Sveriges kommuner enligt en kommunranking de kallar lokalt företagsklimat. Mätningen omfattar såväl enkätbaserade svar som statistiska variabler.	
Totalt NKI Stockholm Business Alliance	Stockholm Business Alliance tar varje år fram ett NKI som baseras på sex områden, brandtillsyn, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd	

Nämndmål:

Stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv med särskilt fokus på den enskildes möjlighet att bli självförsörjande genom arbete, sysselsättning och integration.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andelen deltagare som fullföljer sin kurs på vuxenutbildningen	Har man fullföljt sin utbildning så ökar möjligheten på arbetsmarknaden	
Andelen deltagare som efter avslutad yrkesutbildning får arbete	Andelen som avslutat sin yrkesutbildning och fått ett jobb inom det område man utbildat sig.	
Sysselsättningsgraden för personer med funktionsnedsättning ska öka.	Avser personer med psykisk funktionsnedsättning	
Andelen personer med ekonomiskt bistånd ska minska		
Andelen arbetslösa bland utrikesfödda ska minska		
Andelen förvärsarbetande i kommunen bland utrikesfödda ska förbättras		
Arbetslösheten och sysselsättningsgraden i kommunen		5%

Vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt samt en bra fysisk arbetsmiljö, vilket bidrar till ett gott arbetsklimat, professionellt arbete och medarbetare som trivs.

Nämndmål:

Medarbetarna är nöjda med sin arbetsmiljö och arbetsplats

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser ska genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt och en bra fysisk arbetsmiljö.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
HME mäts årligen och jämförs med övriga Stockholms län	Hållbart medarbetarengagemang (HME) är ett totalindex som beräknas utifrån resultaten för de tre delindex motivation, ledarskap och styrning. Måluppfyllelse när U-Bs medianvärde > Stockholms län.	
Attraktivitetsindex	Eget attraktivitetsindex skapas. Innehåller: - Frisknärvaro (max 5 dgr sjukfrånvaro under ett år, 100=>55%) - Personalomsättning; chefer: 100= mediananställning min 5 år, alla medarbetare: 100=max 10% - Långtidssjukfrånvaro, def > 60 dgr: 100= max 40% - HME, 100= > 78%	
Årlig revidering av SAM (Systematiska arbetsmiljöarbetet)	Alla enheter ska lämna in en skriftlig årlig revidering av SAM, som sedan sammanställs i en rapport av personalstaben och diskuteras i samverkan. Syftet är att få en överblick över vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas och förstärkas.	

Nämndmål:

Medarbetarna kommer åter i arbete efter sjukdom

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andel korttids sjukfrånvaro i förhållande till total sjukfrånvaro		
Sjukfrånvaroprocent mäts och jämförs med övriga Stockholms län	Sjukfrånvaroprocent, enligt vedertagen metod från SKL mäts kvartalsvis, men jämförs årsvis med övriga kommuner i Stockholms län	
Vid sjukfrånvaro längre än 14 dagar ska rehabiliteringsutredning upprättas	Ansvarig chef upprättar en rehabiliteringsutredning tillsammans med sjukskriven medarbetare, senast dag 21, som sedan följs och revideras regelbundet under sjukskrivningsprocessen. Stöd ges från personalstaben.	

Nämndmål:

Heltidstjänst erbjuds när det är möjligt

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andel tillsvidareanställda heltider i förhållande till totala antalet tillsvidareanställda	Heltid är norm med möjlighet för den medarbetare som vill att öka sin arbetstid.	80

4.1.3.2 Levande plats

En kommun som växer

Beskrivning

Vi är kommunen som ger plats. Fler ska kunna hitta ett hem i Upplands-Bro. Vi ställer om till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Upplands-Bro.

Nämndmål:

Kommunen skapar attraktiva bostadsområden, en levande landsbygd och möjlighet för verksamheter att etablera sig och växa

Beskrivning

Upplands-Bro är en stark tillväxtkommun där befolkningmängden ökar stadigt. Vi behöver planera för nya bostadsområden och förtätning inom våra tätorter. Genom en god översiktsplanering, planberedskap och framförhållning i detaljplanearbetet skapas förutsättningar för fler bostäder och verksamhetsområden i kommunen.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Antal beslut om samråd, utställning, granskning och antaganden av detaljplaner		
Uppskattat antal bostäder i antagna detaljplaner.		300
Antal nybyggda bostäder		300
Befolkningsutveckling		400

En hållbar kommun i utveckling

Beskrivning

Vi stärker vår hållbara profil och vårt klimatarbete genom ökad dialog med medborgarna.

Kommentar

Inför 2018 föreslås att miljömålen omformuleras. Målen blir färre, men det som för 2017 har uttryckts som mål omvandlas till indikatorer. Det övergripande målet föreslås ändras till "En hållbar kommun i utveckling". Hållbarhetsbegreppet innebär social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Nämndmål:

Resursanvändningen är effektiv och har liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Total mängd köpt energi av kommunens verksamheter per invånare minskar med 5 procentenheter årligen.	
	Andel verksamheter som källsorterar enligt beslutade riktlinjer ska öka med fem verksamheter årligen.	
	Öka andelen ekologiska livsmedel med fem procentenheter årligen	

Nämndmål:

Transporter i vår verksamhet ska ha liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel utsläpp av växthusgaser från kommunens fordonspark och resor i tjänsten medpersonbil minskar med fem procentenheter årligen	
	Antal körda mil med anställdas egna bilar (i tjänsten) minskar (mil/årsarbetskrafter i kommunen)	

Nämndmål:

En god vatten- och grönstruktur med hög tillgänglighet

Beskrivning

Kommunen arbetar för att kommunens vattenförekomsternas ekologiska och kemiska status förbättras eller bibehålls på en god nivå. Genom god vatten- och naturvårdsplanering kan värdefulla områden värnas för framtiden samtidigt som kommunen växer med nya bebyggelseområden och utökad infrastruktur.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel av friluftsområden/naturreservat som är fysiskt tillgänglighetsanpassade	
	Uppföljning av planerade åtgärder i vattenplanen	

Nämndmål:

Kommunen bidrar till en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar utveckling

Beskrivning

Kommunen ska arbeta för att minska utsläpp och resursförbrukning. Vi strävar efter att de tre hållbarhetsperspektiven ska finnas med vid planering av ny bebyggelse och infrastruktur. Vi vill även bevara värdefulla naturvärden.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Miljöaktuellt kommunrankning	

4.1.3.3 God ekonomisk hushållning

En kommun med god ekonomi och uppföljning

Beskrivning

Kommunen har en ekonomi i balans, varje verksamhet håller sin budget varje år. Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag. Mellan nämnderna får justeringar ske av redovisningstekniska skäl under året. Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv. Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Nämndmål:

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Årlig översyn		100%

Nämndmål:

Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styprocess		100%

Nämndmål:

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styprocess.		100%

Nämndmål:

Inköp sker hos upphandlade leverantörer

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Köptrohet mot avtal		80%

4.1.4 Ekonomi

Driftbudget 2018

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	72 768	75 598	77 110	77 110	77 110
Kostnader	202 117	239 582	260 804	264 205	272 755
Nettokostnader *)	129 349	163 984	183 694	187 095	195 645

*) För 2018 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

Specificering av förändringar i nämndens budgetram

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Avgår engångsanslag			
Allmänuppräknig av budgetramen (löne- och prisjustering)	3 280	3 501	3 571
Volymförändringar	7 780		
Särskilda satsningar och andra tillskott			
Eventuella omfördelningar, effektiviseringar	8 550		
Summa	19 710	3 501	3 571

Kommunstyrelsens förslag till budgetram

Kommunstyrelsen har tilldelats en utökning av budgetramen med 11 160 tkr. En uppräknig av budgetramen har gjorts med 3 280 tkr som motsvarar två procent på föregående års ram och som ska täcka den pågående verksamhetens genomsnittliga pris- och löneökningar för 2018. För 2019 och 2020 har också en uppräknig av budgetramen gjorts med två procent på föregående års ram som ska täcka den pågående verksamhetens genomsnittliga pris- och löneökningar.

Utredar förutsättningarna för en vinkbusslinje. Medel avsätts för volymutökningar och ökade hyreskostnader inom daglig verksamhet.

En lönesatsning på lärare inom vuxenutbildningen genomförs för att säkra att lönerna blir konkurrenskraftiga och för att behålla kompetens i kommunen samt kompenserar för att riktade statsbidrag överförts till det generella statsbidraget.

Medel avsätts för de allmänna valen och satsning för en vikariepool ska genomföras.

Ytterligare satsning görs för tillkommande skötselnytor, mark- och skogsförvaltning samt framtagande av en ny grön skogsbruksplan.

Vi satsar ytterligare på nyföretagande i Upplands-Bro kommun genom att förstärka anslaget till nyföretagarcentrum.

Under 2018 samordnar Kommunstyrelsen ansvaret för och arbetet med utemiljöerna i kommunen mellan nämnder och kommunens bolag.

Kommundirektören får i uppdrag att se över och revidera nuvarande styrdokument och hyressättningsmodell för att koordinera till Upplands-Bro Kommunfastigheter de

anpassnings-, ombyggnads- eller underhållsåtgärder som uppstår i de kommunala verksamhetslokalerna och som verksamheterna idag gör på egen bekostnad.

Vi satsar för att ytterligare stärka och utveckla arbetet med trygghet och säkerhet.

Vi inrättar också en kommunövergripande Trygghetspott och inom ramen för sociala investeringsfonden möjliggör projekt med fokus på att främja trygghet i Upplands-Bro kommun genom tex Föreningsbidrag och ”Bro Byggare”.

Vi fortsätter vårt trygghetsarbete och utvecklar samverkan med frivillig organisationerna som tex FRG, grannstöd och grannsamverkan.

Förslag från årets demokratidag var bl a att erbjuda sommarjobb för asylsökande ungdomar. Kommunen erbjöd asylsökande sommarjobb, sommaren 2017. Något som innebar utmaningar när det gäller löneutbetalning till dem som inte har personnummer. Dessutom krockar detta med EU lagstiftningen om att utländska medborgare måste ha arbetstillstånd, något att fundera över inför nästa sommar.

Utöver ovan satsningar tillkommer 13,9 miljoner kronor i sökbara statsbidrag för bl a samhällsskydd och beredskap, energirådgivning, sommarlovsaktiviteter, finskt förvaltningsområde, flyktingbidrag till överförmyndarverksamheten mm.

Budget för avskrivningar fördelas på respektive nämnd. Det innebär att Kommunstyrelsens budget justeras med 8 550 tkr för 2018.

4.2 Bygg- och miljönämnden

4.2.1 Verksamhetsåret 2018

Den fortsatta starka tillväxten med många pågående detaljplaner och förfrågningar om byggande på landsbygden påverkar hela Bygg- och miljönämndens verksamhet med fortsatt ökande ärendemängder. Under de senare åren har ärendemängderna kontinuerligt ökat inom nämndens ansvarsområde med cirka 10-15 % per år.

Prioriterade områden under 2018

Under 2018 kommer verksamheterna att fokusera på att:

- Säkra kompetens och bemanning i de stora byggprojekten
- Inventering av enskilda avlopp
- Upprätthålla den statliga tillsynsverksamheten
- Möta de ökade kraven på digitalisering
- Bibehålla och rekrytera medarbetare med erfarenhet
- Uppföljning av taxan och självfinansieringsgrad –Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska samt anpassas så att de står i relation till de åtgärder som ska utföras

Särskilda utmaningar för nämnden under året

Bibehålla och rekrytera medarbetare med erfarenhet

En serviceinriktad och rättssäker handläggning förutsätter resurser i fas med kommunens tillväxt. I dagsläget råder konkurrens om framför allt bygglovshandläggare och byggnadsinspektörer mellan kommunerna i regionen. Samtidigt råder det en brist på erfarna miljöinspektörer vilket innebär en utmaning att rekrytera medarbetare med erfarenhet.

Lagkrav ökar trycket på bygglov

Under 2016 infördes krav på handläggningstid och tidsgränser för handläggning av ärenden som inte kräver bygglov. För bygglovsärenden gäller redan tio veckor. För anmälningsärenden gäller fyra veckor efter komplett ansökan. Förändringen i lagstiftningen ställer ännu högre krav på att avdelningen behöver ha tillräcklig bemanning och kompetens för att kunna möta kraven på handläggningstider och god service. Teknisk handläggning av kommunens större projekt kräver också stora insatser från verksamheten.

Nödvärdigt att prioritera inom miljötillsynen

Inom miljöverksamheten är det en utmaning att säkerställa att tillräcklig tillsyn genomförs enligt det som behovsutredningen visar. Därför kommer Bygg- och miljönämnden att vara tvungen att genomföra prioriteringar i arbetet med tillsynsplanen.

Medborgarna efterlyser helhetsperspektiv på sina ärenden

De som har ärenden inom nämndens verksamhetsområde önskar att kommunen i högre grad ser deras ärende med ett helhetsperspektiv. En utmaning är därför att utveckla internkommunikationen och den övergripande kunskapen inom andra avdelningars ansvarsområden och myndighetsansvar.

Framåtblick 2019-2023

Det är troligt att den höga byggtakten i stockholmsregionen kommer att fortsätta under de närmaste fem åren. Nämndens verksamheter kommer vara tvungna att växa i samma takt för att uppfylla de krav som finns både när det gäller handläggningstid och arbetsmiljö för kommunens anställda.

För närvarande pågår också en tillsynsutredning utifrån miljöbalken som eventuellt kommer leda till förändrade krav på miljöverksamheten.

Just nu utreds också ett lagförslag för att förenkla processen och möjligheterna att inreda ytterligare bostäder i befintliga flerbostadshus. Det kan komma att öka ärendemängden på bygglov ytterligare.

Bygglov

Kommande förändringar i lagar, förordningar och regelverk under 2017/2018 sker inom ett flertal områden - nya skärpta energikrav, utökad befrielse från bygglovsplikt för vissa åtgärder, återbostadisering av lokaler. Faktorer som kommer att innebära förändringar och ökad arbetsbelastning för bygglovsverksamheten.

Det finns även stora detaljplaner för bostäder som antas och vinner laga kraft under 2017 och 2018. Exempelvis Trädgårdsstaden och Tegelhagen tillsammans med Ringvägen innebär en ökning av komplicerade ärenden som ställer höga krav på bygglovsgranskning och kontroll av byggprocessen.

För bygglovsavdelningen kommer utmaningarna vara att ha tillräcklig bemanning på plats för att hantera den ökande ärendemängden. Teknisk handläggning av de större projekten som E.ONs kraftvärmeverk kommer att ställa höga krav på verksamhetens kompetens och förmåga.

När det gäller tillsyn och utmaningar ska bygglovsavdelningen underhålla register efter inventeringar av hissar, ventilationskontroller, lekplatser och enkelt avhjälpna hinder. Tydliga rutiner för hur dessa tillsynsområden ska handläggas ska finnas eller tas fram. Arbetet med kontroll av olovlig byggnation kommer att fortsätta och vara en stor del av verksamheten.

Tillsynsplanen enligt plan- och bygglagen ska följas upp under 2018 och nya prioriteringar ska sättas.

Ett fortsatt arbete för digitalisering av bygglovsprocessen med en ny e-tjänst och införandet av digitalt arkiv och samtidigt avveckla användning av papper och den analoga handläggningen till så stor utsträckning som möjligt.

Miljö- och hälsoskydd

Miljöavdelningens verksamhet som tillsynsmyndighet för ett flertal lagstiftningar syftar till att värna miljön och människors hälsa. Den utförs på uppdrag av staten. Uppdraget omfattar både förebyggande riskbaserad tillsyn till exempel genom olika inventeringar och kontrollerande tillsyn. Varje år kommer också nya bestämmelser och verksamheter som ska kontrolleras. Kommunens tillväxt påverkar miljöavdelningen i form av fler tillsynsobjekt.

Vattendelegationerna i de fem vattendistrikten har fattat beslut om nya åtgärdsprogram, förvaltningsplaner och miljökvalitetsnormer för Sveriges vatten som syftar till att nå de svenska miljökvalitetsmålen och gäller för 2016-2021. Åtgärdsbehovet är fortsatt stort på många områden och det kommer att krävs insatser och förstärkta resurser för att klara

uppdraget. Exempelvis åtgärder mot övergödning. Ansvaret för frågorna inom kommunen behöver tydliggöras och breddas. Även delar av kommunstyrelsen verksamheter berörs.

I juni 2017 överlämnad Miljötillsynsutredningen betänkandet "Miljötillsyn och sanktioner - en tillsyn präglad av ansvar, respekt och enkelhet" (SOU 2017:63). Av utredningen framgår att kvalitén på och omfattningen av tillsynen varierar mellan tillsynsmyndigheterna vilket riskerar att leda till att brister i regelefterlevnaden inte upptäcks eller åtgärdas och att osäkerhet skapas för verksamhetsutövare som kan påverka deras konkurrenskraft. Den nuvarande organisationen ger emellertid en bra grund för att de förutsättningar regeringen angivit i propositionen till miljöbalken ska kunna komma på plats och att tillsynsmyndigheterna stärks i tillräcklig grad genom:

- en tydligare och mer samlad statlig styrning,
- åtgärder för ökad samverkan,
- ett tydligare ansvar för samordning av tillsynsverksamheten,
- ökad styrning av hur tillsynen genomförs,
- insatser för att stärka och utveckla kompetensen,
- en utvecklad uppföljning och utvärdering, och
- en utvecklad dialog med näringslivet.

Nuvarande organisationsstruktur bör därför inte ändras.

Under 2017 har det kommit nya förordningar om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen. Avdelningen ska bland annat höja kunskapen och delta i genomförandet av industriutsläppsdirektivet. Därutöver pågår flera statliga utredningar som tyder på att ytterligare tillsynsområden kommer att läggas på de kommunala tillsynsmyndigheterna. Till exempel Skönhetsutredningen föreslår att miljöbalkens bestämmelser om hälsoskyddstillsynen utökas och omfatta lokaler för kroppsbehandlingar. De tillsyns- och kontrollområden som tillförs kommunerna har inte medföljande finansiering. Avgifter för tillsynen kan tas ut men inte för full kostnadstäckning trots att avgifterna för miljöavdelningens verksamhet höjdes den 1 januari 2016.

Den del av verksamheten som utgörs av tillsyn får avgiftsfinansieras. Taxan för Miljö har anpassats under 2016 så att självfinansieringen kan öka. Det är däremot svårt att nå en högre självfinansieringsgrad än 50% för verksamheten i sin helhet eftersom att miljöavdelningen utför uppgifter som det inte går att ta ut avgifter för, exempelvis internt utvecklingsarbete, obefogade klagomål, allmän rådgivning och service samt bidrar i kommunens interna arbete med expertis, dessa delar av verksamheten är skattefinansierad. Exempel på sådant arbete är att ge allmän rådgivning och service i bland annat vatten-, avlopps- och avfallsfrågor, bidra i arbetet med att införa ett miljöledningssystem samt yttrande över remisser, bland annat detaljplaner och program.

En särskild utmaning för 2018 är att arbeta med tillsynsåtgärder som bygg- och miljönämnden ansvarar för, åtgärdsprogrammet för miljö kvalitetsnormerna för vatten, till exempel enskilda avlopp, skydd för vattentäkter och förorenade områden, samt att stärka tillsynen inom hälsoskyddsområdet och kemikalieområdet.

Livsmedel

Inga större förändringar inom lagstiftningen berör för närvarande kontrollverksamheten. På lång sikt ser vi att livsmedelskontrollen i våra grannländer blir statliga verksamheter.

Det är inte helt uteslutet att Sverige gör likadant, och i så fall försvinner Livsmedelskontrollen från kommunal verksamhet.

EU:s nya dataskyddsförordning

EU:s nya dataskyddsförordning kommer att börja gälla som lag i Sverige under 2018.

Möta de ökade kraven på digitalisering

2016 undertecknades en avsiktsförklaring mellan regeringen och Sveriges kommuner och landsting. Syftet är att samverka för att skapa en offentlig e-förvaltning som möter förväntningar i ett allt mer digitaliserat samhälle. De prioriterade områden som berör nämndens verksamheter är:

- digitalisering inom plan- och byggprocessen
- tillväxt och ökad möjlighet för medvetna val i livsmedelskedjan
- ökad tillgänglighet på miljöinformation
- förenkla för företag genom till exempel minskad byråkrati och ökad möjlighet till självservice

För nämndens verksamheter handlar det till exempel om att öka tillgängligheten till miljöinformation och bygglovshandlingar, och att förenkla för företag genom ökad möjlighet till självservice. Ökad digitalisering innebär också en utökad service till invånarna i kommunen. Samtliga avdelningar arbetar under 2018 driftsätta ett gemensamt ärendehanteringssystem. För att följa med i utvecklingen behövs investeringar i de digitala systemen och stöd i införandet samt fortsatta investeringar för att kunna utveckla och genomföra digitaliseringen under kommande år.

4.2.2 Ansvarsområde och organisation

Bygg- och miljönämnden är en myndighetsnämnd som i stor utsträckning styrs av lagar. Bygg- och miljönämndens verksamhet och beslut ska bidra till en god hälsa och välmående hos människor samt en god bebyggd miljö.

Bygg- och miljönämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning enligt plan- och bygglagen inom bygglovsprövning, förhandsbesked och anmälan.

Vidare ansvarar Bygg- och miljönämnden för kommunens myndighetsutövning inom ett flertal andra lagstiftningar - miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen, smittskyddslagen, alkohollagen, tobakslag samt lagen (2014:799) och förordning (2014:880) om sprängämnesprekursorer och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. i syfte att skydda människors hälsa och miljön.

I nämndens ansvar ingår det att arbeta förebyggande. Bland annat för att minska riskerna för att olägenheter och att miljöpåverkan uppstår. Målsättningen är att bidra till att de nationella och regionala miljö- och folkhälsomålen uppnås.

Organisation

Samhällsbyggnadskontoret är det kontor som arbetar för Bygg- och miljönämnden. Kontoret arbetar även för Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden. På kontoret finns det sju avdelningar: bygg-, exploaterings-, livsmedels-, miljö-, plan- och tekniska avdelningen samt kart- och mätavdelningen. Det är bygg-, livsmedels- och miljöavdelningen som genomför arbetet inom nämndens ansvarsområde. Även kart- och mätavdelningen utför arbetsuppgifter för nämnden.

4.2.3 Vision och mål

4.2.3.1 Tillgänglig plats

En kommun för alla

Beskrivning

Vi ger Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen.

Nämndmål:

Servicen ska vara likvärdig och av god kvalitet

Beskrivning

Det finns behov av att utveckla och uppdatera informationen på kommunens hemsida om hur ärendehantering går till samt att utveckla ärendehanteringssystemen i syfte att effektivisera handläggning.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Kundnöjdhet	Bygglövsalliansen genomför varje år en kundenkät. I enkäten svarar privatpersoner på frågor om hur de upplevt kontakten med kommunen i bygglövsfrågor.	
Kundnöjdhet (NKI företag), miljö- och hälsoskydd		
Kundnöjdhet (NKI företag), livsmedel		
Kundnöjdhet (NKI företag), servering		

En kommun i arbete och företagande

Beskrivning

En minskad arbetslöshet är en central och kommunövergripande fråga. Arbetstillfällen ska skapas genom att samordna våra insatser och våga tänka nytt.

Ett växande näringsliv är en avgörande förutsättning för tillväxt. Engagemanget för de näringspolitiska frågorna i kommunen ska tas tillvara och utvecklas.

Vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt samt en bra fysisk arbetsmiljö, vilket bidrar till ett gott arbetsklimat, professionellt arbete och medarbetare som trivs.

Nämndmål:

Medarbetarna är nöjda med sin arbetsmiljö och arbetsplats

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser ska genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt och en bra fysisk arbetsmiljö.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Årlig revidering av SAM (Systematiska arbetsmiljöarbetet)	Alla enheter ska lämna in en skriftlig årlig revidering av SAM, som sedan sammanställs i en rapport av personalstaben och diskuteras i samverkan. Syftet är att få en överblick över vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas och förstärkas.	

Nämndmål:

Medarbetarna kommer åter i arbete efter sjukdom

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Vid sjukfrånvaro längre än 14 dagar ska rehabiliteringsutredning upprättas	Ansvarig chef upprättar en rehabiliteringsutredning tillsammans med sjukskriven medarbetare, senast dag 21, som sedan följs och revideras regelbundet under sjukskrivningsprocessen. Stöd ges från personalstaben.	

Nämndmål:

Heltidstjänst erbjuds när det är möjligt

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Antal tillsvidareanställda heltider i förhållande till totala antalet tillsvidareanställda		

4.2.3.2 Levande plats

En kommun som växer

Beskrivning

Vi är kommunen som ger plats. Fler ska kunna hitta ett hem i Upplands-Bro. Vi ställer om till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Upplands-Bro.

Nämndmål:

Kommunen arbetar för att bygga bostäder som håller hög kvalitet, är trygga, säkra och som bidrar till en grön kommun i utveckling. I detta arbete prioriterar nämnden att myndighetsbesluten handläggs rättssäkert, likvärdigt och med hög kvalitet för att följa lagstiftningen.

Beskrivning

Kommunen arbetar för att bygga bostäder som håller hög kvalitet, är trygga, säkra och som bidrar till en grön kommun i utveckling. I detta arbete prioriterar nämnden att myndighetsbesluten handläggs rättssäkert, likvärdigt och med hög kvalitet för att följa lagstiftningen.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Handläggningstid för bygglov (medelvärde)		

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Antal bygglovsansökningar	

En hållbar kommun i utveckling

Beskrivning

Vi stärker vår hållbara profil och vårt klimatarbete genom ökad dialog med medborgarna.

Nämndmål:

Resursanvändningen är effektiv och har liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Total mängd köpt energi av kommunens verksamheter per invånare minskar med 5 procentenheter årligen.	
	Andel verksamheter som källsorterar enligt beslutade riktlinjer ska öka med fem verksamheter årligen.	
	Öka andelen ekologiska livsmedel med fem procentenheter årligen	

Nämndmål:

Transporter i vår verksamhet ska ha liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel utsläpp av växthusgaser från kommunens fordonspark och resor i tjänsten medpersonbil minskar med fem procentenheter årligen	
	Antal körda mil med anställdas egna bilar (i tjänsten) minskar (mil/årsarbetskrafter i kommunen)	

Nämndmål:

Bygg- och miljönämnden ska värna om miljön och människors hälsa

Beskrivning

Tillsynen inom miljölagstiftningen ska följa upprättad tillsynsplan. Genom planen förebygger och kontrollerar Bygg- och miljönämnden områden som kan påverka människors hälsa och miljö. Nämnden prioriterar områden för tillsyn genom den lagstadgade behovsutredning med efterföljande beslutad tillsynsplan.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Antal tillsynsbesök per årsarbetare (miljö och hälsa)	

Nämndmål:

Bygg- och miljönämnden ska verka för en god folkhälsa genom tillsyn och hantering av ärenden inom tobakslagen, alkohollagen och handeln med vissa receptfria läkemedel

Beskrivning

Tillsynen inom tobakslagen, alkohollagen och handeln med vissa receptfria läkemedel ska följa upprättad tillsynsplan. 2015 har länsstyrelsen reviderat tillsynen enligt Tobakslagen. Bygg- och miljönämnden har fått en revisionsrapport med åtgärder som ska genomföras 2016.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Antal tillsynsbesök per årsarbetare (alkohol mm)		

Nämndmål:

Bygg- och miljönämnden ska verka för att konsumenterna får säkra livsmedel genom att intressenterna får en likvärdig, rättssäker, effektiv och ändamålsenlig livsmedelskontroll

Beskrivning

Livsmedelskontrollen ska följa upprättad kontrollplan. Under 2015 genomförde Livsmedelsverket en revision av kommunens livsmedelskontroll. I stort har kommunen en godkänd livsmedelskontroll. Livsmedelsverket begärde en handlingsplan för att omhänderta de brister som uppmärksammades. Nämnden har beslutat om en handlingsplan för att åtgärda bristerna.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Antal tillsynsbesök per årsarbetare (livsmedel)		

Nämndmål:

Områden och enskilda fastigheter med undermåliga avlopp och vattenförsörjning ska uppnå godkänd standard

Beskrivning

Målet ingår i kommunens miljöprogram. Bygg- och miljöavdelningen arbetar kontinuerligt med att inventera och förelägga fastighetsägare med undermåliga avlopp.

Nämndmål:

Bygg- och miljönämnden ska informera om energisnålt byggande, användning av resurssnål teknik och sunda material vid nybyggnation samt hur byggnaden i övrigt kan anpassas till nya miljöron

Beskrivning

Nämnden fortsätter att utveckla arbetet för ökad kunskap om hållbart byggande genom att fortsätta att utveckla samarbetet mellan och inom sina verksamheter.

4.2.3.3 God ekonomisk hushållning

En kommun med god ekonomi och uppföljning

Beskrivning

Kommunen har en ekonomi i balans, varje verksamhet håller sin budget varje år. Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag. Mellan nämnderna får justeringar ske av redovisningstekniska skäl under året. Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv. Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Nämndmål:

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Årlig översyn		100%

Nämndmål:

Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styrprocess		100%

Nämndmål:

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styrprocess		100%

Nämndmål:

Inköp sker hos upphandlade leverantörer

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Köptrohet mot avtal		

4.2.4 Ekonomi

Driftbudget 2018

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	11 461	10 049	10 049	10 049	10 049
Kostnader	14 210	15 155	15 477	15 581	15 687
Nettokostnader *)	2 749	5 106	5 428	5 532	5 638

*) För 2018 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

Specificering av förändringar i nämndens budgetram

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Avgår engångsanslag			
Allmänuppräknning av budgetramen (löne- och prisjustering)	102	104	106
Volymförändringar			
Särskilda satsningar och andra tillskott			
Eventuella omfördelningar, effektiviseringar	220		
Summa	322	104	106

Kommunstyrelsens förslag till budgetram

Bygg- och miljönämnden har tilldelats en budgetram på 5 428 tkr för 2018 (exklusive nämndens omkostnader). Bygg- och miljönämndens budgetram för 2018 har utökats med 102 tkr för allmänna pris- och kostnadsuppräknningar. Självfinansieringsgraden (via avgifter) för hela nämndens verksamhet uppgår till ca 66%. Intäktsfinansieringen ökar när kommunen fortsätter att växa, vilket innebär att nämnden finansierade verksamheten med 2 mnkr i intäktsökning under 2017.

Budget för avskrivningar fördelas på respektive nämnd. Det innebär att Bygg- och miljönämndens budget justeras med 220 tkr för 2018.

4.3 Kultur- och fritidsnämnden

4.3.1 Verksamhetsåret 2018

Kultur- och fritidsnämnden har en väl fungerande verksamhet med barn och ungdomar som den viktigaste målgruppen. Upplands-Bro ska erbjuda ett brett utbud inom kultur- och fritidsområdet. Alla invånare ska ha möjlighet till en stimulerande fritid, oavsett ålder, kön, intressen och ekonomi. Vi ska därför planera för och utveckla positiva miljöer för alla och fortsätta stödja kommunens föreningsliv.

4.3.2 Ansvarsområde och organisation

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens verksamhet i simhall/upplevelsebad, badplatser, idrottsplatser, anläggningar för fritidsverksamhet, motionsspår, kulturmiljöer, Ungdomens hus, föreningsstöd, bibliotek, kulturhus, allmänkulturell verksamhet och kulturskola. Från och med den 1 januari 2018 tar Kultur- och fritidsnämnden över fritidsgårdsverksamheten från Utbildningsnämnden. Sedan 1 mars 2015 har nämnden ett eget kontor, kultur- och fritidskontoret. Kontoret består av ledning, kulturenheten, fritidsenheten och kulturskoleenheten.

4.3.3 Vision och mål

4.3.3.1 Tillgänglig plats

En kommun för alla

Beskrivning

Vi ger Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen.

Kommentar

Vi ger Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen.

Nämndmål:

Kultur- och fritidsnämnden ska erbjuda ändamålsenliga och tillgängliga ytor inom sitt område.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Bokningsgrad Stora scenen			
Bokningsgrad danssalar			
Bokningsgrad Florasalen/Dagcentralen i Bro			
Bokningsgrad fotbollsplaner högsäsong			
Bokningsgrad uppvärmd fotbollsplan			
Bokningsgrad sporthallar			

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Bokningsgrad fotbollshallen			
Bokningsgrad gymnastiksalen			
Utvärdering genom föreningslivet via enkät			

Vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt samt en bra fysisk arbetsmiljö, vilket bidrar till ett gott arbetsklimat, professionellt arbete och medarbetare som trivs.

Arbetsmiljön och arbetssättet på kommunens arbetsplatser ska anpassas utifrån medarbetarnas behov genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Skapa förutsättningar för sjukskrivna medarbetare att återgå till arbetet.

Möjligheten till heltidserbjudande ska utvecklas.

Kommentar

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt samt en bra fysisk arbetsmiljö, vilket bidrar till ett gott arbetsklimat, professionellt arbete och medarbetare som trivs.

Nämndmål:

Medarbetarna är nöjda med sin arbetsmiljö och arbetsplats

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser ska genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt och en bra fysisk arbetsmiljö.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Årlig revidering av SAM (Systematiska arbetsmiljöarbetet)	Alla enheter ska lämna in en skriftlig årlig revidering av SAM, som sedan sammanställs i en rapport av personalstaben och diskuteras i samverkan. Syftet är att få en överblick över vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas och förstärkas.		

Nämndmål:

Medarbetarna kommer åter i arbete efter sjukdom

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Vid sjukfrånvaro längre än 14 dagar ska rehabiliteringsutredning upprättas	Ansvarig chef upprättar en rehabiliteringsutredning tillsammans med sjukskrivna medarbetare, senast dag 21 som sedan följs och revideras regelbundet under sjukskrivningsprocessen. Stöd ges från personalstaben.		

Nämndmål:

Heltidstjänst erbjuds när det är möjligt

Nämndmål:

Kultur- och fritidsnämndens personal ska trivas.

Beskrivning

I medarbetarundersökningen ställs frågor om trivsel.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Medarbetarundersökning	I samband med medarbetarundersökningen ställs frågor om personalens trivsel.		

4.3.3.2 Mötesplats

Ett växande kultur- och fritidsutbud

Beskrivning

I vår kommun ska alla invånare ha möjlighet till en stimulerande fritid, oavsett ålder, intressen och ekonomi. Kommuninvånare och besökare från regionen ska kunna finna ett utbud av möjligheter till återhämtning, rekreation, förkovran och nischad handel.

Nämndmål:

Kultur- och fritidsnämnden ska erbjuda ett efterfrågat kultur- och fritidsutbud av hög kvalitet.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Antal besök simhall/gym			
Antal besök i Brohuset			
Antal besök i Kulturhuset			
Antal utlån på biblioteken			
Deltagande kulturskolan			
SCB:s medborgarundersökning - Kultur			
SCB:s medborgarundersökning - Anläggningar			
SCB:s medborgarundersökning - Fritidsmöjligheter			

Nämndmål:

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för jämställdhet inom sitt område.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Könsfördelning aktivitetsbidrag			
Könsfördelning kulturskolans deltagare			

Nämndmål:

Kultur- och fritidsnämndens verksamhet ska möjliggöra spontanaktiviteter.

Beskrivning

Utöver den organiserade verksamheten inom nämndens område ska möjlighet finnas till spontanaktiviteter.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Uppföljning av åtgärder som genomförts			

Nämndmål:

Kultur- och fritidsnämnden ska skapa bra förutsättningar för föreningslivet.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Utvärdering genom föreningslivet via enkät			

Nämndmål:

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för inspirerande miljöer.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Uppföljning av åtgärder som genomförts			

4.3.3.3 Levande plats

En kommun som växer

Beskrivning

Vi är kommunen som ger plats. Fler ska kunna hitta ett hem i Upplands-Bro. Vi ställer om till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Upplands-Bro.

Kommentar

Vi är kommunen som ger plats. Fler ska kunna hitta ett hem i Upplands-Bro.

Nämndmål:

Kultur- och fritidsnämnden ska delta i planprocesser så att nämndens kompetens tas tillvara.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Uppföljning att så skett			

En hållbar kommun i utveckling

Beskrivning

Vi stärker vår gröna profil och vårt klimatarbete genom ökad dialog med medborgarna.

Kommentar

Vi stärker vår gröna profil och vårt klimatarbete genom ökad dialog med medborgarna.

Nämndmål:

Resursanvändningen är effektiv och har liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
	Total mängd köpt energi av kommunens verksamheter per invånare minskar med 5 procentenheter årligen.		
	Andel verksamheter som källsorterar enligt beslutade riktlinjer ska öka med fem verksamheter årligen.		
	Öka andelen ekologiska livsmedel med fem procentenheter årligen		

Nämndmål:

Transporter i vår verksamhet ska ha liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
	Andel utsläpp av växthusgaser från kommunens fordonspark och resor i tjänsten med personbil minskar med fem procentenheter årligen		
	Antal körda mil med anställdas egna bilar (i tjänsten) minskar (mil/årsarbetskraft i kommunen)		

Nämndmål:

Kultur- och fritidsnämnden ska ställa miljökrav vid upphandlingar och vid nyinvesteringar i fastigheter inom nämndens område.

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
	Uppföljning att så skett		

4.3.3.4 God ekonomisk hushållning

En kommun med god ekonomi och uppföljning

Beskrivning

Kommunen har en ekonomi i balans, varje verksamhet håller sin budget varje år. Uppföljning av ekonomi, mål och uppdrag sker i varje nämnd, utskott och bolag med relevanta metoder. Mellan nämnderna får justeringar ske av redovisningstekniska skäl under året.

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska samt anpassas så att de står i relation till de åtgärder som ska utföras.

Kommentar

Kommunen har en ekonomi i balans, varje verksamhet håller sin budget varje år.

Nämndmål:

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska samt anpassas så att de står i relation till de åtgärder som ska utföras.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Årlig översyn		100%

Nämndmål:

Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styprocess		100%

Nämndmål:

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styprocess		100%

Nämndmål:

Inköp sker hos upphandlade leverantörer

Indikatorer	Beskrivning	Senaste utfall	Målvärde
Köptrohet mot avtal			

4.3.4 Ekonomi

Driftbudget 2018

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	7 931	6 879	6 879	6 879	6 879
Kostnader	63 774	66 247	86 327	87 648	88 996
Nettokostnader *)	55 844	59 368	79 448	80 769	82 126

*) För 2018 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

Specificering av förändringar i nämndens budgetram

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Avgår engångsanslag			
Allmänuppräknig av budgetramen (löne- och prisjustering)	1 190	1 321	1 348
Volymförändringar			
Särskilda satsningar och andra tillskott	6 190		
Eventuella omfördelningar, effektiviseringar	12 700		
Summa	20 080	1 321	1 348

Kommunstyrelsens förslag till budgetram

Kultur- och fritidsnämnden har fått en uppräknig på tv procent av budgeten som avser ätt täcka ökade priser och lönekostnader.

I kommunstyrelsens budgetdirektiv fanns ett uppdrag att flytta fritidsgårdsverksamheten från Utbildningsnämnden till Kultur- och fritidsnämnden. I nettoramen ovan för åren 2018-2020 har detta justerats med 5 690 tkr. Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att analysera effekterna för verksamheten efter övertagandet både ekonomiskt och verksamhetsmässigt och redovisa det till Kommunstyrelsen.

Vi förstärker kulturskolan och ökad tillgängligheten för aktiviteter på IP Kungsängen, Brohuset och Kulturhuset.

Under 2018 ska en strategi för kommunens kulturmiljöer, kulturhistoria och kulturarv arbetas fram för att underhålla och tillgängliggöra dem.

Öka tillgängligheten och stödet till föreningar och andra att annonsera och synliggöra sina aktiviteter. Inrättar ett ungdomsråd.

Ökar tillgängligheten av ytor för föreningar och kommuninnevånare.

Inriktning för framtida planering av sporthallar är att skapa samordningsvinster och förutsättningar för gemensamma kansli för föreningarna.

Inrättar ett ungdomsråd. Verkar aktivt för ett ungdomens hus i Bro.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att få till stånd föreningsdrivna nattvandringar där intresserade föreningar har möjlighet att få ett förstärkt föreningsstöd för att åta sig att delta i nattvandringar. Merkostnaden för det ökade föreningsbidraget finansieras genom Kommunstyrelsens tillskott för trygghetsarbetet i kommunen.

Förslag från årets demokratidag var bla att bygga ett LAN centrum för e-sportare. Kultur och fritidsnämnden ska undersöka förutsättningarna att bygga/skapa/anordna LAN centrum för e-sportare.

Utöver ovan tillkommer 855 tkr i sökbara statsbidrag för skapande skola och anställda med lönebidrag.

Budget för avskrivningar fördelas på respektive nämnd. Det innebär att Kultur- och fritidsnämndens budget justeras med 12 700 tkr för 2018.

4.4 Socialnämnden

4.4.1 Verksamhetsåret 2018

En kommun som växer

Den demografiska utvecklingen i Upplands-Bro visar på en snabbt ökande befolkning, med nästan 1 000 personer per år. Befolkningsökning innebär volymökningar inom Socialnämndens samtliga verksamhetsområden. Det innebär fler brukare inom hemtjänsten, ökad efterfrågan av platser för äldre inom särskilt boende, fler brukare inom gruppboendestäder och serviceboenden.

Behoven av olika boendeformer för äldre i kommunen är stort. Kommunen är i ett mycket expansivt skede varför såväl trygghetsboendestäder som seniorboenden behöver byggas. Det kan för den äldre vara en trygg lösning att fördröja behov av biståndsbedömt äldreboende och möta den vilja som många har att kunna bo kvar i sitt hem. Det är också angeläget att planeringen påbörjas under 2018, av ett nytt särskilt boende med heldygnsomsorg.

Det innebär också fler klienter inom nämndens myndighetsenheter i behov av stöd. För att möta kommande volymökningar behöver Socialnämndens verksamheter organiseras på ett effektivt sätt och baseras på intern och extern samverkan. Erbjudna stöd- och behandlingsinsatser ska vara beprövade och evidensbaserade.

Social Hållbarhet

Socialnämnden fokuserar på ett förebyggande arbete för barn, ungdomar och familjer i syfte att minimera risken för ett utanförskap senare i livet. Genom en utökad samverkan med skola, kultur- och fritidsverksamhet, polis, landsting och andra aktörer bidrar arbetet till att utjämna skillnader i barns uppväxtvillkor.

Trygg hemgång

En offentlig utredning, Trygg och effektiv utskrivning från slutenvård, föreslår att nuvarande betalningsansvarslag upphävs och ersätts av en ny lag, lagen om samverkan vid utskrivning från slutenvård och sjukvård som ska gälla från och med 2018. Syftet med den nya lagen är att patienter som inte längre har behov av den slutna vårdens resurser så snart som möjligt ska kunna lämna slutenvården på ett tryggt sätt. Patienter ska inte vara på sjukhus när de inte behöver. Målgruppen för den föreslagna lagen är patienter som efter utskrivning från landstingets slutenvård behöver insatser från kommunens socialtjänst och som kan ha behov av insatser från landstingets öppenvård. Den nya lagen kräver att Nämnden formar nya arbetssätt och arbetsformer för att möta den enskildes behov. Ett tvärprofessionellt samarbete kommer att behöva upprättas för att säkra en trygg hemgång för den enskilde.

Digitalisering

Digitaliseringstakten i samhället kommer fortsatt vara hög de närmaste åren och Socialnämnden fortsätter arbetet med att implementera ny teknik i verksamheterna. Enligt den digitaliseringsstrategi som Socialnämnden antog i januari 2017 nämns bland annat att införa digital ansökan av hemtjänst samt införa "mina sidor" inom myndighetsenheterna där klienter ska kunna boka tid med handläggare digitalt samt eventuellt också kunna ta del av sina journalanteckningar, ett arbete som fortsätter under 2018.

Rekryteringar och att bibehålla personal

Socialkontoret har de senaste åren märkt av svårigheter med att rekrytera framförallt socialsekreterare och biståndshandläggare inom myndighetsenheterna samt sjuksköterskor. Samtidigt har personalomsättningen varit hög inom dessa yrkeskategorier. Detta har inneburit att verksamheterna tvingats använda sig av inhyrda konsulter, vilket är kostnadsdrivande och påverkar stabiliteten och långsiktigheten i berörda arbetsgrupper vilket på sikt påverkar kvaliteten. Rekryteringssvårigheter finns idag också inom omvårdnadsverksamheterna. Personalläget inom Socialnämndens verksamheter är inget isolerat problem för just Upplands-Bro kommun utan är en utmaning på nationell nivå. Socialkontoret vidtar åtgärder för att komma till rätta med situationen och har i budget 2017 nämndmål och aktiviteter som fokuserar på ett hållbart medarbetarskap för Socialnämndens verksamheter. Detta arbete fortsätter under 2018.

Mottagandet av ensamkommande

Socialnämnden har ett kostnadseffektivt mottagande av ensamkommande ungdomar vilket tidigare medfört ett ekonomiskt överskott av intäkterna från Migrationsverket. Den 1 juli 2017 sänktes intäkterna från Migrationsverket för målgruppen. Socialkontoret har omorganiserat mottagandet av målgruppen för att anpassa kostnaderna efter de nya intäktsnivåerna. Kommunens egna HVB, Lane har ställts om till stödboende och Ängens ungdomsboende som drivs av Vår ljus AB har delvis ställts om till stödboende. Socialkontoret planerar för att Lanes stödboende ska bedrivas enbart med stödlägenheter.

Mottagandet av nyanlända

Antalet anvisade nyanlända till Upplands-Bro har ökat de senaste åren. Under 2016 tog kommunen emot 73 personer och under 2017 ska kommunen ta emot 74 personer. Hur många personer kommunen ska ta emot enligt bosättningslagen för 2018 är inte klart men preliminärt har kommunen fått information om att ta emot ca 54 personer. De nyanlända beviljas sociala bostadskontrakt enligt Socialtjänstlagen i olika boendeformer och boendena är tillfälliga. Socialnämndens integrationsarbete bedrivs idag samlat inom vuxenhetens integrationsgrupp. Integrationsarbetet bedrivs både individuellt och i grupp. Målet för integrationsarbetet är att den enskilde ska bli självförsörjande.

Ekonomiskt bistånd

Under andra halvåret 2016 steg åter kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Detta beror bland annat på ett ökat antal nyanlända i form av anvisningar och nyanlända som på egen hand valt att bosätta sig i kommunen, så kallat EBO. Socialkontorets bedömning är att kostnaderna för ekonomiskt bistånd kommer fortsätta öka under 2018. Bedömningen baseras på ytterligare ökade kostnader för nyanlända och EBO:s som inte är självförsörjande efter etableringsfasens slut samt eftersläpningar i konjunkturcykeln.

Ny dataskyddsförordning (GDPR)

EU har beslutat om ett nytt regelverk om persondataskydd – dataskyddsförordningen som blir svensk lag i maj 2018. Den kommer att ersätta personuppgiftslagen (PuL) och delvis även patientdatalagen (PDL). Dataskyddsförordningen innehåller flera förändringar jämfört med nuvarande regler och kommuner, landsting och regioner behöver redan nu börja förbereda sig på de nya reglerna. Datainspektionen är tillsynsmyndighet. Den nya dataskyddsförordningen innebär att regelverket om hur data lagras kommer att bli strängare. Som ett exempel kan nämnas att det i nuvarande lagstiftning finns vissa möjligheter där man kan lagra material som arbetsmaterial och denna möjlighet kommer att försvinna i dataskyddsförordningen. Datainspektionen kan komma att utdöma vite till de som bryter mot lagen.

4.4.2 Ansvarsområde och organisation

Socialnämnden ansvarar för omsorg av äldre samt personer med funktionsnedsättning samt att barn och familjer får det stöd och den hjälp som regleras i den samlade lagstiftningen. Nämnden ansvarar även för ekonomiskt bistånd, insatser för personer med missbruksproblematik, boendestöd och sysselsättning till personer med psykiska funktionshinder och kommunens flyktingmottagande.

Inom äldreomsorgens särskilda boenden och inom gruppboenden samt daglig verksamhet enligt LSS ansvarar nämnden för hälso- och sjukvårdsinsatser, upp till sjuksköterskenivå.

Socialkontorets tre myndighetsenheter, barn-och ungdomsenheten, vuxenenheten och biståndsenheten för äldre och funktionshinder, handlägger ärenden enligt SoL, LVU, LVM och LSS. Utföraravdelningen bedriver verksamhet som hemtjänst, äldreboenden, gruppboenden, personlig assistans, stöd för barn och unga, öppenvård för personer med missbruk samt socialpsykiatriskt stöd. Avdelningen för kvalitet och verksamhetsstöd hanterar bland annat övergripande administration, samordning av nämndens budget och genomför kvalitetsuppföljningar.

4.4.3 Vision och mål

4.4.3.1 Tillgänglig plats

En kommun för alla

Beskrivning

Vi ger Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen.

Nämndmål:

Integrationsarbetet ska fokusera på att stötta individerna i deras etablering och integration så att de blir inkluderade och delaktiga i samhället

Nämndmål:

Utveckla arbetet med våld i nära relationer

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Antal ärenden rörande våld i nära relationer	Antal ärenden rörande våld i nära relationer ska vara lägre sista december 2018 jämfört med sista december 2017	

Nämndmål:

Utveckla arbetsmetoder för att ge effektiva stödinsatser till ungdomar och deras familjer som är aktuella inom socialtjänsten

Beskrivning

Till exempel i form liknande Sociala insatsgrupper (SIG)

Nämndmål:

Öka brukarmedverkan

En kommun i arbete och företagande

Beskrivning

En minskad arbetslöshet är en central och kommunövergripande fråga. Arbetstillfällena ska skapas genom att samordna våra insatser och våga tänka nytt.

Ett växande näringsliv är en avgörande förutsättning för tillväxt. Engagemanget för de näringspolitiska frågorna i kommunen ska tas tillvara och utvecklas.

Kommentar

Socialnämnden fortsätter att ta emot praktikanter i verksamheterna under 2018.

Arbetet med att hjälpa människor till självförsörjning är ett långsiktigt arbete och kommer att fortsätta under 2018.

Aktuell forskning påvisar samstämmigt att en genomförd skolgång med godkända betyg är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn- och ungdomar, inte minst för placerade barn och ungdomar. Målgruppen bör prioriteras också nästa år.

Nämndmål:

Minska andelen personer som uppburit ekonomiskt bistånd i längre än tre år med 15 % jämfört med sista december 2017

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Antal personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd	Mäta sista december 2016 och jämföra med sista december 2017.	

Nämndmål:

Öka familjehemsplacerade barns prestationer i skolan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andel barn med godkända betyg	.	

Vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt samt en bra fysisk arbetsmiljö, vilket bidrar till ett gott arbetsklimat, professionellt arbete och medarbetare som trivs.

Kommentar

Personalen är verksamheternas viktigaste resurs. Flertalet av Socialnämndens yrkesgrupper tillhör de nationellt identifierade briststyrkena, bland annat socialsekreterare/biståndshandläggare och hälso- och sjukvårdspersonal. Socialnämnden kommer också under 2018 behöva riktade mål och aktiviteter för att säkra personalförsörjningen.

Nämndmål:

Medarbetarna är nöjda med sin arbetsmiljö och arbetsplats

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser ska genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt och en bra fysisk arbetsmiljö.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Årlig revidering av SAM (Systematiska arbetsmiljöarbetet)	Alla enheter ska lämna in en skriftlig årlig revidering av SAM, som sedan sammanställs i en rapport av personalstaben och diskuteras i samverkan. Syftet är att få en överblick över vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas och förstärkas.	

Nämndmål:

Medarbetarna kommer åter i arbete efter sjukdom

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Vid sjukfrånvaro längre än 14 dagar ska rehabiliteringsutredning upprättas	Ansvarig chef upprättar en rehabiliteringsutredning tillsammans med sjukskriven medarbetare, senast dag 21, som sedan följs och revideras regelbundet under sjukskrivningsprocessen. Stöd ges från personalstaben.	

Nämndmål:

Heltidstjänst erbjuds när det är möjligt

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andelen heltidsanställd personal ska öka.		

Nämndmål:

Implementera en tydlig och långsiktig kompetensutvecklingsplan för personalen inom Socialnämndens verksamheter

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Personalomsättning	Personalomsättningen inom berörda yrkesgrupper ska under 2018 minska med 30% jämfört med 2017	

4.4.3.2 Mötesplats

Vi lyfter skolan

Beskrivning

Utbildning är nyckeln till framtidens jobb, konkurrenskraft, ekonomisk utveckling och människors frihet att forma sina egna liv.

4.4.3.3 Bättre äldreomsorg

Beskrivning

Vi förtydligar vad äldre och närstående kan förvänta sig av kommunens äldreomsorg. Det

handlar inte om vad som görs utan också hur, när och på vilket sätt tjänsterna ska utföras enligt värdighetsgarantin.

Kommentar

Måltiderna är en viktig del av dagen för brukare inom äldreomsorgen.

Socialnämnden behöver arbeta med upplevd ensamhet hos brukare inom äldreomsorgen och möjliggöra aktiviteter och måltider i gemenskap för de som önskar.

Insatser för att säkra en trygg hemgång för den enskilde efter slutenvård utvecklas under 2018.

Nämndmål:

85% av brukare på särskilt boende ska vara nöjda med måltiden

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Nöjdhet med maten	Nöjdheten med maten mäts regelbundet i Socialstyrelsens öppna jämförelser.	

Nämndmål:

Förebyggande verksamheter för äldre i hela kommunen och med fokus på fysisk rörlighet.

Nämndmål:

Öka användandet av digitalt stöd för att underlätta/stödja brukare i vardagen.

Nämndmål:

Införa arbetsmodellen Trygg hemgång

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andelen köpta externa korttidsplatser		

Ett växande kultur- och fritidsutbud

Beskrivning

I vår kommun ska alla invånare ha möjlighet till en stimulerande fritid, oavsett ålder, intressen och ekonomi. Kommuninvånare och besökare från regionen ska kunna finna ett utbud av möjligheter till återhämtning, rekreation, förkovran och nischad handel.

Kommentar

Socialkontoret genomför i år aktiviteter under Nämndmålen nedan. För 2018 ser vi ett behov att se över aktiviteter för gruppen personer med funktionsnedsättning.

Nämndmål:

Öka det kulturella utbudet i Socialnämndens verksamheter i samarbete med Kultur- och fritidsnämnden

4.4.3.3 Levande plats

En kommun som växer

Beskrivning

Vi är kommunen som ger plats. Fler ska kunna hitta ett hem i Upplands-Bro. Vi ställer om till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Upplands-Bro.

Kommentar

Socialnämnden ska verka för fler bostäder och boendeanternativ till Nämndens målgrupper. Det gäller bland annat behovet av nya boendeplatser enligt LSS och bostäder för nyanlända.

Nämndmål:

Fler bostäder till Socialnämndens målgrupper

En hållbar kommun i utveckling

Beskrivning

Vi stärker vår hållbara profil och vårt klimatarbete genom ökad dialog med medborgarna.

Kommentar

Socialkontoret arbetar aktivt med de miljömål som tas fram kommunövergripande.

Nämndmål:

Resursanvändningen är effektiv och har liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Total mängd köpt energi av kommunens verksamheter per invånare minskar med 5 procentenheter årligen.	
	Andel verksamheter som källsorterar enligt beslutade riktlinjer ska öka med fem verksamheter årligen.	
	Öka andelen ekologiska livsmedel med fem procentenheter årligen	

Nämndmål:

Transporter i vår verksamhet ska ha liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel utsläpp av växthusgaser från kommunens fordonspark och resor i tjänsten med personbil minskar med fem procentenheter årligen	
	Antal körda mil med anställdas egna bilar (i tjänsten) minskar (mil/årsarbetskrfter i kommunen)	

4.4.3.4 God ekonomisk hushållning

En kommun med god ekonomi och uppföljning

Beskrivning

Kommunen har en ekonomi i balans, varje verksamhet håller sin budget varje år. Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag. Mellan nämnderna får justeringar ske av redovisningstekniska skäl under året. Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv. Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Nämndmål:

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Årlig översyn		100%

Nämndmål:

Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styrprocess		100%

Nämndmål:

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styrprocess		100%

Nämndmål:

Inköp sker hos upphandlade leverantörer

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Köptrohet mot avtal		

Nämndmål:

Kommunens verksamheter och dess ekonomiska budgetförutsättningar ska genomlysas.

Beskrivning

Med hjälp av externt stöd analyseras våra verksamheter med start för Utbildningsnämnden och Socialnämnden under 2016. Ett metodiskt och transparent arbete som ska stärka tilltron till hur kommunens skattemedel används.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Analysrapport		

4.4.4 Ekonomi

Driftbudget 2018

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	246 989	239 893	217 293	221 639	226 072
Kostnader	586 639	592 650	605 110	617 172	629 475
Nettokostnader *)	339 650	352 757	387 817	395 533	403 403

*) För 2018 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

4.4.4.1 Ekonomiskt bistånd

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	325	400	400	400	400
Kostnader	20 446	21 020	21 020	23 020	25 020
Nettokostnader	20 122	20 620	20 620	22 620	24 620

Specificering av förändringar i nämndens budgetram

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Avgår engångsanslag	0	0	0
Allmänuppräknings av budgetramen (löne- och prisjustering)	5 484	5 594	5 706
Volymförändringar	25 626	26 000	30 000
Särskilda satsningar och andra tillskott	2 450	2 000	2 000
Eventuella omfördelningar, effektiviseringar	1 500	0	0
Summa	35 060	33 594	37 706

Kommunstyrelsens förslag till budgetram

Socialnämnden tilldelas en utökning av budgetram med 35 060 tkr.

Löne- och prisuppräknings för 2018 har beräknats till 5 484 tkr.

25 626 tkr avsätts till volymökningar där framförallt ett ökat behov finns inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning. Behovet inom omsorg

om personer med funktionsersättning gäller främst grupp- och servicebostäder.

Särskilda satsningar för 2018 består av utökning av personal inom myndighetsenheterna samt boende för integration. Trygg hemgång, digitalisering och rekryteringar och att bibehålla personal. Vi fortsätter bland annat på att satsa på och ökar förutsättningarna för förebyggande insatser och mötesplatser för äldre. Under 2018 tar Socialnämnden initiativ till byggnation av boende för äldre utifrån äldre planen och lokalresursplanen.

Utöver ovan tillkommer 4 090 tkr i sökbara statsbidrag för Ett bättre liv för sjuka äldre, ökad bemanning inom äldreomsorgen och ökad bemanning inom barn och ungdom.

Budget för avskrivningar fördelas på respektive nämnd. Det innebär att Socialnämndens budget justeras med 1 500 tkr för 2018

Ersättning lagen om valfrihet (LOV) hemtjänst

Ersättningen till utförare inom LOV för hemtjänst, ledsagning och avlösarservice föreslås vara oförändrad under 2018.

Ekonomiskt bistånd

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Avgår engångsanslag	0	0	0
Allmänuppräknning av budgettram (löne- prisjustering)	0	0	0
Volymförändring	0	2 000	2 000
Särskilda satsningar och andra tillskott	0	0	0
Eventuella omfördelningar, effektiviseringar	0	0	0
Summa	0	2 000	2 000

Kommunstyrelsens förslag till budgettram

Kommunstyrelsen föreslår en oförändrad budgettram för 2018.

4.5 Tekniska nämnden

4.5.1 Verksamhetsåret 2018

Kommunens tillväxt är fortsatt hög med många exploateringsområden som kräver utbyggnad av kommunens infrastruktur som VA, vägar, gc-vägar, parkering samt natur- och parkmark. Det ställer krav på att de tekniska verksamheterna ska leverera bra underlag vid planering, kvalitetssäkra upphandlingar av entreprenader samt ha förmåga att sköta och utveckla den befintliga infrastrukturen.

För Samhällsbyggnadskontoret är fortsatta förstärkningar av byggkedjan i fråga om både kompetens och resurser kritisk för den stadsbyggnadsprocessen. Tekniska nämndens verksamheter granskar exempelvis kommande planer, tar fram primär- och grundkartor, bygger och förvaltar kommunala vatten- och avloppsledningsnätet, genomför utbyggnad av gator och vägar, trafikanläggningar och torg samt sköter och utvecklar kommunala grönytor och lekplatser. Under Tekniska nämnden finns verksamheterna gata, park, trafik, GIS, bostadsanpassning, kart och mät samt affärsverksamheterna vatten- och avloppsverksamheten samt avfallsverksamheten. Medarbetare i kontaktcenter arbetar också på uppdrag med ärenden inom VA- och avfallsverksamheten samt trafikfrågor och finansieras via dessa verksamheter.

För att kommunen ska kunna växa hållbart och kostnadseffektivt så måste tekniska nämndens verksamheter kunna bidra med sin kompetens i byggkedjan i tidiga planeringsskeden.

Under 2018 prioriterar vi trygghet, tillgänglighet och att stärka byggkedjan

- Vi lägger en grund för det trygghetsskapande arbetet genom trygghetshöjande åtgärder.
- Vi fortsätter satsningen genom trafik- och tillgänglighetsprogrammet med trafiksäkerhetsarbete samt ökad och förbättrad tillgänglighet.
- Vi satsar också på belysning och tillgängliga ytor. Fler ska kunna utnyttja gång- och cykelvägar, lekplatser och andra offentliga rum när som helst på dygnet och under hela året.
- Vi tar fram en handlingsplan avseende nödvändiga bulleråtgärder utmed de kommunala vägarna.
- Utifrån medborgardialogen som slutförts under 2017 så fortsätter omvandlingen av Torget i Kungsängens centrum för ytan mellan Kulturhuset och Gamla landsvägen.
- Vi fortsätter utvecklingsarbetet för centrala Bro.
- Vi utvecklar tjänsten för synpunktshantering och återkoppling där exempelvis felanmälan ska kunna lämnas via karta på hemsidan.
- Vi förstärker byggkedjan genom fortsatta rekryteringar inom trafik, gata, VA och GIS.
- Vi fortsätter arbetet med att skapa kompletterande parkeringsytor.

Särskilda utmaningar för nämnden under året

Bibehålla och rekrytera medarbetare med erfarenhet

Kommunens läge i en stark tillväxtregion och med höga krav på service och effektiv handläggning bygger på att det finns tillräcklig bemanning. En serviceinriktad och rättssäker handläggning förutsätter resurser i fas med kommunens tillväxt.

Vi deltar aktivt i kommunens personalstrategiska arbete.

Ny upphandling av vinterväghållning

Under 2017 påbörjas upphandling av entreprenör för kommunens vinterväghållning med start för ny entreprenad vinter 2018/2019

Ny upphandling av skötsel av utemiljön

Under 2017 påbörjas upphandling av entreprenör för skötsel av gata- och grönytor från och med maj 2018. Inför detta har befintlig entreprenad utvärderats.

Utmaning att utveckla verksamhet som kommunen tagit över

Driften av kommunens två kretsloppscentraler (Brunna och Skällsta) kommer att tas över i kommunens regi hösten 2017 vilket ställer nya krav på att organisationen.

Arbetsmarknadsenheten kommer att vara behjälplig med personal och kompetens. Därutöver kommer vi följa upp verksamheten på vilket sätt den kan fortsätta att utvecklas och utvärdera beslutet med beaktande av ökad kvalitet och utfall av kostnader.

Nya krav från Lantmäteriet

Lantmäteriet kommer under 2018 med ett nytt förslag på avtal för kommunal förrättningsförberedelse (KFF) och ajourhållning av adresser, byggnader och topografi (ABT) i de nationella registersystemen. Avtalen kommer innebära nya krav på kommunernas leverans av mätdata. Det kan leda till behov av nyinvesteringar av programvara, databaser och utbildningsinsatser. Vi kan också behöva anpassa vår organisation eller vårt arbetssätt för att kunna leva upp till de nya kraven. Samtliga avtal med Lantmäteriet är under revidering eller omförhandling både avseende ersättning för kommunens tjänster samt kommunens kostnader för åtkomst till data.

Framåtblick: Den tekniska verksamheten måste växa i takt med kommunen

Kommunen växer snabbt och den tekniska avdelningen behöver också växa för att klara utökade åtaganden. Flera stora exploateringsområden beräknas påbörjas under 2017 - 2018 där vatten, avlopp och gator kommer att byggas i kommunens egen regi. Den tekniska avdelningen behöver därför fortsätta växa inom alla verksamheter, främst inom vatten- och avloppsenheten samt gata/park/trafik/. Den ökade mängden ytor som ska tas över efter slutbesiktning kommer påverka driftbudgeten under de kommande åren.

Fortsatta framtida investeringar genom digitalisering av tjänster, arbetsorderhantering och arbetsplanering och utveckling av kommunens geografiska databaser och dokumenthantering kommer att leda till en effektivisering av arbetsprocesser och en förbättrad kvalitet i och tillgänglighet till data.

4.5.2 Ansvarsområde och organisation

Ansvarsområde

Tekniska nämnden ansvarar för att bygga och förvalta vatten- och avloppsnät samt kommunala gator och vägar, trafikanläggningar och torg, skötsel av grönområden, bostadsnära skog inom detaljplan samt kommunala lekparkar.

Tekniska nämnden är även en trafiknämnd och fullgör kommunens uppgifter inom vatten- och avloppslagstiftning, fastighetsrenhållning och delar av kommunens förebyggande arbete inom miljö- och hälsoskyddsarbete.

Dessutom ansvarar nämnden för kommunens stornät i höjd och plan, primär- och grundkartor och kommunens byggnads- och adressregister. GIS-verksamheten är den resurs som svarar för att tillgängliggöra geografiska data för hela kommunen. Nämnden arbetar också för kommunens frågor om namnsättning av till exempel vägar, parker, byggnader och anläggningar.

Nämnden ansvarar också för ärenden om flyttning av fordon och omhändertagande av fordonsvrak samt ärenden enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Organisation

Samhällsbyggnadskontoret är det kontor som arbetar för Tekniska nämnden. Kontoret arbetar även för Bygg- och miljönämnden och Kommunstyrelsen.

På kontoret finns det sex avdelningar: bygg-, exploaterings-, livsmedels-, miljö-, plan- och tekniska avdelningen. Varje avdelning leds av en avdelningschef.

Det är tekniska avdelningen som genomför arbetet inom nämndens ansvarsområden. Tekniska avdelningen är organiserad i fyra enheter som leds av motsvarande enhetschefer. Enheterna är Gata/Park/Trafik, Kart/Mät/GIS samt affärsverksamheterna Vatten- och Avlopp respektive Avfall.

4.5.3 Vision och mål

4.5.3.1 Tillgänglig plats

En kommun för alla

Beskrivning

Vi ger Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen.

Nämndmål:

En god dialog och service till medborgarna

Beskrivning

Vi vill att fler Upplands-Brobor deltar och är med i utvecklingen av kommunen. Under året arbetar vi med att skapa bättre förutsättningar för att hantera och ta hand om synpunkter och klagomål med återkoppling till medborgaren. Samtidigt bygger vi vidare på tidigare erfarenheter och utvecklar arbetet med medborgardialoger med målet att genomföra ett större dialogprojekt.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Antal genomförda medborgardialoger		1
Antal medborgarförslag och andel som besvaras inom ett år		100%
Antal frågor och andel som besvaras direkt av Kundcenter när någon kontaktar kommunen		80%

Vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt samt en bra fysisk arbetsmiljö, vilket bidrar till ett gott arbetsklimat, professionellt arbete och medarbetare som trivs.

Nämndmål:

Medarbetarna är nöjda med sin arbetsmiljö och arbetsplats

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser ska genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt och en bra fysisk arbetsmiljö.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Årlig revidering av SAM (Systematiska arbetsmiljöarbetet)	Alla enheter ska lämna in en skriftlig årlig revidering av SAM, som sedan sammanställs i en rapport av personalstaben och diskuteras i samverkan. Syftet är att få en överblick över vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas och förstärkas.	

Nämndmål:

Medarbetarna kommer åter i arbete efter sjukdom

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Vid sjukfrånvaro längre än 14 dagar ska rehabiliteringsutredning upprättas	Ansvarig chef upprättar en rehabiliteringsutredning tillsammans med sjukskriven medarbetare, senast dag 21, som sedan följs och revideras regelbundet under sjukskrivningsprocessen. Stöd ges från personalstaben.	
Sjukfrånvaroprocent mäts och jämförs med övriga Stockholms län	Sjukfrånvaroprocent, enligt vedertagen metod från SKL mäts kvartalsvis, men jämförs årsvis med övriga kommuner i Stockholms län.	

Nämndmål:

Heltidstjänst erbjuds när det är möjligt

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Antal tillsvidareanställda heltider i förhållande till totala antalet tillsvidareanställda		100

4.5.3.2 Levande plats

En kommun som växer

Beskrivning

Vi är kommunen som ger plats. Fler ska kunna hitta ett hem i Upplands-Bro. Vi ställer om till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Upplands-Bro.

Nämndmål:

En god trafikmiljö och tillgänglighet för alla trafikantslag

Beskrivning

Vi fortsätter att stärka byggkedjan genom det fortsatta arbetet för att öka trafiksäkerheten och tillgängligheten i kommunen för alla, men framför allt för oskyddade trafikanter. Därför kommer vi särskilt utveckla vår kommunikation i samband med pågående arbeten och projekt.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel genomförda projekt av planerade i kommunens trafik- och tillgänglighetsprogram	100%
	Antal synpunkter om kommunens snöröjning	
	Olycksstatistik	

Nämndmål:

En välfungerande belysning på kommunens allmänna platser

Beskrivning

En väl fungerande belysning på kommunens allmänna platser skapar ökad trygghet. Genom fortsatt komplettering av belysning och genom att vi är effektiva vid driftavbrott och byte av trasig belysning, samt har en säker drift och ett kontinuerligt underhåll minskar vi stora mörka områden på kommunens allmänna platser. Det bidrar till att både trygghetskänslan och trafiksäkerheten ökar.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel i procent (%) av totala antalet belysningspunkter på vilka fel uppstår	
	Genomsnittlig tid från felanmälan till genomförd åtgärd på kommunens belysning på allmänna platser och gatumark	

Nämndmål:

Vatten- och avloppssystemet har en hög dricksvattenkvalitet och god leveranssäkerhet

Beskrivning

Upplands-Broborna ska känna sig trygga med att dricksvattnet som kommunen levererar är rent och av hög kvalitet. Vi utvecklar och underhåller vatten- och avloppsnätet för att säkra vattentillgången i kommunen på lång sikt och har god beredskap för extraordinära händelser som kan hota dricksvattenförsörjningen.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel vattenprover utan anmärkning	
	Tillskottsvatten	
	Dricksvattenläckor	

Nämndmål:

Grönytor och lekplatser som möter framtidens behov

Beskrivning

Välskötta gröna ytor, smarta växtval, perenna planteringar fortsatt analys av behov samt löpande utvärdering av våra entreprenader och drift i egen regi.

En hållbar kommun i utveckling

Beskrivning

Vi stärker vår hållbara profil och vårt klimatarbete genom ökad dialog med medborgarna.

Nämndmål:

Resursanvändningen är effektiv och har liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Total mängd köpt energi av kommunens verksamheter per invånare minskar med 5 procentenheter årligen.	
	Andel verksamheter som källsorterar enligt beslutade riktlinjer ska öka med fem verksamheter årligen.	
	Öka andelen ekologiska livsmedel med fem procentenheter årligen	

Nämndmål:

Transporter i vår verksamhet ska ha liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel utsläpp av växthusgaser från kommunens fordonspark och resor i tjänsten med personbil minskar med fem procentenheter årligen	
	Antal körda mil med anställdas egna bilar (i tjänsten) minskar (mil/årsarbetskrfter i kommunen)	

Nämndmål:

En avfallshantering som uppmuntrar till en hållbar livsstil med minskade avfallsmängder och ökad källsortering

Beskrivning

Vi lägger grunden för den framtida avfallsverksamheten i kommunen genom att ta fram en ny avfallsplan. Utvecklingen av matavfallsinsamlingen fortsätter med flerfamiljshus och verksamheter under 2018.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Mängd insamlat hushållsavfall per person och år (kilo soppåsar till förbränning)	
	Mängd utsorterat matavfall som sorteras ut för biologisk återvinning	

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel hushåll i kommunen som sorterar matavfall.	
	Kundnöjdhet	
	Plockanalys NY	

4.5.3.3 God ekonomisk hushållning

En kommun med god ekonomi och uppföljning

Beskrivning

Kommunen har en ekonomi i balans, varje verksamhet håller sin budget varje år. Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag. Mellan nämnderna får justeringar ske av redovisningstekniska skäl under året.

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv.

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Nämndmål:

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Årlig översyn av taxan	

Nämndmål:

Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styprocess	100%

Nämndmål:

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styprocess	100%

Nämndmål:

Inköp sker hos upphandlade leverantörer

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Köptrohet mot avtal	

Nämndmål:

En god uppföljning av nämndens entreprenader och noggrann analys och planering inför nya entreprenadavtal

Beskrivning

Vi vidareutvecklar systematisk kontroll och uppföljning av våra driftentreprenader men även av det arbete vi utför i egen regi. Vi ska säkerställa att vi "får det vi betalar för". Vi ska genomföra leverantörsrevisioner och granska fakturor för att säkerställa upphandlad kvalitet och pris. Vi ska aktivt leta efter effektiviseringar, kostnadstjuvar och metodförbättringar i den egna verksamheten för ett minskat resurs- och tidsslöseri.

Vi ska i god tid fastställa principer för upphandlingen, ambitionsnivåer för olika områden och vilka övriga krav vi vill ställa i upphandlingen. Utifrån löpande utvärderingar av entreprenader ska vi inför kommande upphandlingar i god tid analysera och besluta om vad som ska läggas på entreprenad och vad vi ska göra med egen driftspersonal.

4.5.4 Ekonomi

Driftbudget 2018

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	3 512	5 419	5 419	5 419	5 419
Kostnader	29 724	38 468	55 838	65 568	75 498
Nettokostnader *)	26 211	33 049	50 419	60 149	70 079

*) För 2018 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

Specificering av förändringar i nämndens budgetram

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Avgår engångsanslag			
Allmänuppräknig av budgetramen (löne- och prisjustering)	660	734	929
Volymförändringar	3 010	8 996	9 001
Särskilda satsningar och andra tillskott			
Eventuella omfördelningar, effektiviseringar	13 700		
Summa	17 370	9 730	9 930

Kommunstyrelsens förslag till budgetram

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamheter har tilldelats en budgetram på 50 419 tkr för 2018 (exklusive nämndens kostnader samt affärsverksamheterna VA och avfall). Tekniska nämndens budgetram för 2018 har utökats med 3 670 tkr jämfört med 2017 för allmänna pris- och kostnadsuppräknigingar samt kommande volymökningar. Nämndens verksamheter finansieras dels via avgifter enligt taxa, dels via

anslagsfinansiering (skattebidrag). Självfinansieringsgraden (via avgifter) för hela nämndens verksamhet uppgår till ca 15%. De största kostnaderna för nämndens verksamheter är personalkostnader, entreprenadavtal avseende vinterväghållning, gatu- och parkdrift.

Under 2018 genomförs en inventering av kommunen ägd tätortsnära mark som kan vara lämpliga att använda för spontanidrott eller lekyltor/platser. Vi arbetar fram ett trygghetsprogram för att få en systematiserad upprustning samt fortsätter våra trygghetssatsningar inom tex belysningskompletteringar, trafik och tillgänglighetsåtgärder. Vi utvecklar vårt blomsterprogram för kommunens allmänna ytor.

Förslag från årets demokratidag var bl a bättre utomhusbelysning. Tekniska nämnden fortsätter våra trygghetssatsningar inom belysningskompletteringar. Vi färdigställer omdaningen av Torget i Kungsängen och den nya lekplatsen vid IP i Kungsängen.

Utöver ovan tillkommer 8 800 tkr i sökta investeringsbidrag för regional gång- och cykelväg genom Bro och hastighetsdämpande åtgärder i Sylta-Sandgrind och på Köpmanvägen samt tillgänglighetsanpassning av busshållplatser

Budget för avskrivningar fördelas på respektive nämnd. Det innebär att Tekniska nämndens budget justeras med 13 700 tkr för 2018.

Affärsverksamheterna

Affärsverksamheterna avfall respektive vatten- och avlopp finansieras till fullo (100%) genom avgifter som tas ut som regleras i VA-taxan respektive avfallstaxan.

Avfall

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	25 639	25 500	25 500	26 300	27 100
Kostnader	25 639	25 500	25 500	26 300	27 100
Nettokostnader *)	0	0	0	0	0

*) För 2018 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

VA

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	46 568	49 000	51 700	53 300	54 900
Kostnader	42 045	49 000	51 700	53 300	54 900
Nettokostnader *)	4 523	0	0	0	0

*) För 2018 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

4.6 Utbildningsnämnden

4.6.1 Verksamhetsåret 2018

Skolan och förskolan står inför flera utmaningar för att uppnå hög kvalitet och god måluppfyllelse. Några viktiga områden att jobba med kommande år: Fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet, kompetensförsörjning, lokalfrågor, samt arbeta för att förverkliga innehållet i Skolutvecklingsprogrammet och Förskoleprogrammet.

Det övergripande målet för nämnden är att förbättra elevernas kunskapsresultat. För det krävs ett systematiskt och långsiktigt arbete med alla områden i Skolutvecklingsprogrammet. Två områden att prioritera 2018 är att öka andelen elever som känner sig trygga i skolan och utveckla Vklass så att det blir möjligt att följa elevernas utveckling över tid.

När det gäller kompetensförsörjning så handlar det om flera olika saker. Dels att genom olika insatser öka andelen förskollärare i förskolan, dels att erbjuda bra löner och god arbetsmiljö för lärare. I den hårda konkurrens som råder behöver vi arbeta mer med rekrytering, men även förbättra förutsättningarna för de redan anställda.

Satsning har under flera år gjort på lärares löner, med gott resultat. Vi kan idag erbjuda konkurrenskraftiga löner för lärare.

Det ökade barn- och elevantalet ställer krav på fler förskole- och grundskoleplatser. För att klara framtida behov måste arbetat med att skapa fler platser prioriteras under 2018.

4.6.2 Ansvarsområde och organisation

Utbildningsnämnden svarar för kommunens verksamheter öppen förskola, förskola, barnomsorg på obekvämt arbetstid, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, fritidsgårdar, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt för kostverksamheten i kommunen. All pedagogisk omsorg är sedan 2013 i enskild regi.

Verksamheterna är till övervägande delen obligatoriska och för dessa gäller nationella styrdokument som läroplaner och kursplaner, samt bestämmelser i skollag, skolförordningar och allmänna råd. Ej obligatoriska verksamheter är omsorg på obekvämt arbetstid, öppen förskola och fritidsgårdar.

Utbildningskontoret leds av en utbildningschef. Sedan augusti 2015 finns två verksamhetschefer som ansvarar för förskola respektive grundskola. Förskolan är just nu organiserad i 6 områden och varje område leds av en förskolechef. Grundskolan omfattar 10 skolenheter som leds av 9 rektorer. Upplands-Brogymnasiet leds av en rektor.

Inom utbildningskontoret finns en stab som på olika sätt utgör stöd åt verksamheterna. Inom organisationen finns också ett centralt Resursteam, kommunens enhet och modersmålsenheten.

Totalt antal anställda, inklusive tidsbegränsade anställningar, inom nämndens verksamheter är cirka 1000 personer.

4.6.3 Vision och mål

4.6.3.1 Tillgänglig plats

En kommun för alla

Beskrivning

Vi ger Upplands-Bro-borna en nyckelroll i utvecklandet av sin kommun. Jämställdhets-, integrations- och mångfaldsarbetet ska stärka den demokratiska processen.

Nämndmål:

Föräldrarna ska vara nöjda med sitt barns förskola och skola.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
NKI-undersökning i skolan		100
NKI-undersökning förskola		100

En kommun i arbete och företagande

Beskrivning

En minskad arbetslöshet är en central och kommunövergripande fråga. Arbetstillfällen ska skapas genom att samordna våra insatser och våga tänka nytt.

Ett växande näringsliv är en avgörande förutsättning för tillväxt. Engagemanget för de näringspolitiska frågorna i kommunen ska tas tillvara och utvecklas.

Vara en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt samt en bra fysisk arbetsmiljö, vilket bidrar till ett gott arbetsklimat, professionellt arbete och medarbetare som trivs.

Nämndmål:

Medarbetarna är nöjda med sin arbetsmiljö och arbetsplats

Beskrivning

Upplands-Bro kommuns arbetsplatser ska genomsyras av tydlighet och återkoppling i uppdrag och förväntningar, respekt och en bra fysisk arbetsmiljö.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Årlig revidering av SAM (Systematiska arbetsmiljöarbetet)	Alla enheter ska lämna in en skriftlig årlig revidering av SAM, som sedan sammanställs i en rapport av personalstaben och diskuteras i samverkan. Syftet är att få en överblick över vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas och förstärkas.	

Nämndmål:

Medarbetarna kommer åter i arbete efter sjukdom

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Vid sjukfrånvaro längre än 14 dagar ska rehabiliteringsutredning upprättas	Ansvarig chef upprättar en rehabiliteringsutredning tillsammans med sjukskriven medarbetare, senast dag 21, som sedan följs och revideras regelbundet under sjukskrivningsprocessen. Stöd ges från personalstaben.	

Nämndmål:

Heltidstjänst erbjuds när det är möjligt

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andelen heltidsanställd personal		

4.6.3.2 Mötesplats

Vi lyfter skolan

Beskrivning

Utbildning är nyckeln till framtidens jobb, konkurrenskraft, ekonomisk utveckling och människors frihet att forma sina egna liv.

Nämndmål:

Alla barn och elever ska känna sig trygga i skolan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andel elever som känner sig trygga i skolan enligt NKI-undersökning		100

Nämndmål:

Barn och elever ska vara nöjda med sin skola

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andel elever som är nöjda med sin skola enligt NKI-undersökning	Enkätundersökning utförs varje år i årskurs 3, 6 och 8	100%

Nämndmål:

Alla elever når målen för sin utbildning

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
Andel elever som nått kravnivån på nationella proven i åk 3		
Andel elever med betyg i samtliga ämnen åk 6		
Andel elever med betyg i samtliga ämnen åk 9		
Andelen elever med gymnasieexamen efter 3 år		

Nämndmål:

Alla elever är behöriga till nationellt program på gymnasiet

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel elever som är behöriga till nationellt program på gymnasiet	

4.6.3.3 Levande plats

En kommun som växer

Beskrivning

Vi är kommunen som ger plats. Fler ska kunna hitta ett hem i Upplands-Bro. Vi ställer om till ett långsiktigt socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Upplands-Bro.

En hållbar kommun i utveckling

Beskrivning

Vi stärker vår hållbara profil och vårt klimatarbete genom ökad dialog med medborgarna.

Nämndmål:

Resursanvändningen är effektiv och har liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Total mängd köpt energi av kommunens verksamheter per invånare minskar med 5 procentenheter årligen.	
	Andel verksamheter som källsorterar enligt beslutade riktlinjer ska öka med fem verksamheter årligen.	
	Öka andelen ekologiska livsmedel med fem procentenheter årligen	

Nämndmål:

Transporter i vår verksamhet ska ha liten miljöpåverkan

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel utsläpp av växthusgaser från kommunens fordonspark och resor i tjänsten med personbil minskar med fem procentenheter årligen	
	Antal körda mil med anställdas egna bilar (i tjänsten) minskar (mil/årsarbetskrafter i kommunen)	

Nämndmål:

Alla kommunala skolor och förskolor ska vara certifierade enligt Grön Flagg och ha ett aktivt Grön Flagg-arbete

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Andel skolor som är Grön Flagg-certifierade	100%
	Andel förskolor som är Grön Flagg-certifierade	100%

4.6.3.4 God ekonomisk hushållning

En kommun med god ekonomi och uppföljning

Beskrivning

Kommunen har en ekonomi i balans, varje verksamhet håller sin budget varje år. Uppföljning av ekonomi och verksamhet sker i nämnd, utskott och bolag. Mellan nämnderna får justeringar ske av redovisningstekniska skäl under året.

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv.

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska och där det är möjligt relaterade till resursnyttjandet.

Nämndmål:

Inköp sker hos upphandlade leverantörer

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Köptrohet mot avtal	

Nämndmål:

Taxor och avgifter ska vara aktuella, logiska samt anpassas så att de står i relation till de åtgärder som ska utföras.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Årlig översyn	100%

Nämndmål:

Uppföljning av ekonomi, mål och uppdrag sker i varje nämnd, utskott och bolag med relevanta metoder.

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styprocess	100%

Nämndmål:

Varje nämnd ska bedöma om god ekonomisk hushållning är uppfyllt både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv

Indikatorer	Beskrivning	Målvärde
	Rapport till fullmäktige vid tertial- och årsbokslut enligt beslutad styprocess	100%

4.6.4 Ekonomi

Driftbudget 2018

Tkr	Utfall 2016	Budget 2017	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Intäkter	123 535	115 837	117 637	120 000	122 000
Kostnader	785 265	820 561	871 565	937 360	994 640
Nettokostnader *)	661 730	704 724	753 464	817 360	872 640

*) För 2018 ska nettokostnader motsvara den preliminära budgetramen för nämnden enligt budgetdirektivet

Specificering av förändringar i nämndens budgetram

Tkr	Budget 2018	Plan 2019	Plan 2020
Avgår engångsanslag	0	0	0
Allmänuppräknig av budgetramen (löne- och prisjustering)	14 100	15 000	16 000
Volymförändringar	36 000	32 000	34 000
Särskilda satsningar och andra tillskott	7 000	16 500	16 500
Omfördelning fritidsgårdar	-5 690		
Eventuella omfördelningar och effektiviseringar	-2 670	0	0
Summa	48 740	63 500	66 500

Kommunstyrelsens förslag till budgetram

Budget 2018

Utbildningsnämnden har tilldelats en utökning av budgetramen med 48 740 tkr. En uppräknig av budgetramen har gjorts på två procent för genomsnittliga pris- och löneökningar för 2018. För 2019 och 2020 har också en uppräknig av budgetramen gjorts med två procent på föregående års ram som ska täcka den pågående verksamhetens genomsnittliga pris- och löneökningar

Särskilda satsningar: Lokalsatsningar, barnomsorg på obekväm arbetstid, fria pedagogiska måltider för personalen inom förskoleverksamheten och vi fortsätter prioritera barn med särskilda behov samt utveckla stödet till lärare genom att genomför en total genomlysning av alla arbetsuppgifter en lärare har samt undersöka förutsättningar för att anställa tex lärarassistenter eller andra personalgrupper inom skolan.

Eleverna ska vara trygga i skolan så vi fortsätter med att se över larm och lås på våra skolor.

Satsningar på det pedagogiska ledarskapet i skola och förskola står högt upp på agendan där både arbetsmiljö och lön är viktiga frågor att belysa under det kommande året.

Vi fortsätter vår satsning på att våra förskolor ska bli fria från gifter.

I kommunstyrelsens budgetdirektiv fanns ett uppdrag att flytta fritidsgårdsverksamheten från Utbildningsnämnden till Kultur- och fritidsnämnden. I nettoramen ovan har detta justerats med 5 690 tkr.

Utöver ovan tillkommer 34 623 tkr i sökbara statsbidrag för t ex maxtaxa i barnomsorg och fritidshem, lärarlönelyftet, läxhjälp i grundskolan, lågstadiesatsningen som innebär att vi kan ha fler anställda så att lärarna får mer tid till undervisning. Fritidshemssatsningen gör att vi kan ha fler anställda på fritidshemmen. Ett nytt statsbidrag är för ökad jämlikhet vilket ska leda till att öka andelen elever som blir behöriga till gymnasiet.

Demokratiarbetet är en viktig del i kommunens arbete och ungdomarnas prioriterade önskemål från den genomförda demokratidagen 2017 har resulterat i att kommunen nu ger alla elever på gymnasiet SL-kort.

Tillsammans med Mattecentrum startar vi räknestugor i kommunen vilket var ett önskemål från eleverna vid demokratidagen 2016.

Avskrivningarna läggs till nämndernas ramar i budget 2018 vilket medför att Utbildningsnämnden tillförs 8 330 tkr i ram för 2018.

Plan 2019 - 2020

Allmän uppräknings: Löne- och prisjustering av budgetramen med 2%

Volymförändringar: Ökningen av antalet invånare i åldrarna 1 - 18 år beräknas fortsätta i nästan samma takt för perioden 2019 - 2020.

Särskilda satsningar: Utvecklingsinsatser inom verksamheterna.